

SLOVENEČ

»SLOVENEČ« volja
po pošti na vsi strani Jugo-
slavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . . . K 180—
za pol leta 90—
za četrt leta 45—
za en mesec 15—
Za izposojništvo celotnega K 240.

»Sobotna izdaja:«
za celo leto K 30—
za izposojništvo 35—

»Inzerati:«
Štandardna petstvarica (30 mm
širaka in 3 mm visoka ali nje
prostor)
za enkrat po K 9—
postana itd. po K 9—
Pri večjem naročilu popust.
Najmanjši oglas 50/30 mm K 12.
Izhaja vsak dan izvenredni po-
vedeljek in dan po pramiku,
ob 5. uri jutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 325.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne krate.
Ljubljanske št. 850 za naročnino in št. 349 za oglas,
avstr. in češke 24.797, ogr. 26.511, bozn.-harc. 7562.

Stranka napredka in
demokracije.

»Ta od naroda prokleta stran-
ka ne bo imela ne spomenika ne
častnega nadpisa.« Iv. Cankar.

Jugoslovanska »demokratska« stranka
stopa v volivni boj z geslom, da je »nosite-
ljica našega državnega in socialnega na-
predka«. Najvišji interesi našega edinstva,
prihodnost naše politične in gospodarske
demokracije da so v njej vtešeni.

Toda vsa gesla o napredku in demo-
kraciji, s katerimi se kinči demokratska
stranka, se razkrope pred razsodnim člove-
kom v nič, če se spomni, da stoji na čelu
demokratske liste dr. T. a v č a r. Dr. Ivan
Tavčar je namreč prijeten in dober pisa-
telj, a kot politik predstavlja eno najbolj
reakcionarnih osebnosti naše politične zgo-
dovine.

Vse, kar so si Slovenci na gospodars-
kem in političnem polju v zadnjih 30 letih
priborili, vse to so si izvojskovali v trdem
boju proti »napredni« stranki, ki jo je vodil
in organiziral dr. Ivan Tavčar. Naša sijajno
izvedena zadruga organizacija, ki je danes
ponos naprednih Slovencev, se je osnovala
ob ljutem odporu naše »napredne« stranke.
Boj, ki ga je vodil tedaj dr. Tavčar proti dr.
Kreku, bo ostal nepozaben v naši zgodovini.
Neizbrisno bo ostalo v naši zgodovini,
da je dr. Tavčar imenoval zadrugištvu nesre-
čo in sramoto Slovenije. Ko je Krek
ustanavljal posojilnice in zadruge v naši
deželi ter osvobajal našega kmeta iz rok
mestnih in vaških kapitalističnih oderuhov,
tedaj se je vzdignil dr. Tavčar in razglasil:
Če se zadrugištvu razširi po Slovenskem,
se spremeni Slovenija (to je rekel dobesed-
no) »v Sodomo in Gomoro«.

Nikdar ne bo več pozabljeno, da se je
stranka »naprednjakov« v zvezi z nemški-
mi veleposredniki in vaškimi oderuhi borila
proti gospodarski osamosvojitvi slovenskega
ljudstva. Ko je tedaj dr. Krek širil na
shodih idejo zadrugištva, se je nahajal s
svojimi prijatelji premnogokrat v življenjski
nevarnosti. Izpostavljen zasmevanju, den-
unciacijam pri vladi in vseh posvetnih ob-
lastvih, je utiral trudoma gaz slovenskemu
napredku. Naši delavski konsumi, pri Dev.
Mar. v Polju in na Jesenicah, ki jih je »na-
predna« stranka tako ljuto napadala, so
večna znamenja socialnega in gospodarskega
nazadnjaštva slovenskih naprednjakov.

In ko se je bil pri nas boju za splošno,
enako in tajno volilno pravico, tedaj je bil
zopet dr. Tavčar s svojo stranko, ki se je
vojskoval proti demokratizaciji našega po-
litičnega življenja. Zoper enako volilno
pravo, ki pomenja eno največjih politič-
nih pridobitev Evrope, je tedaj dr. Tavčar
z vsemi silami deloval, govoril, pisal, zoper
njo je glasoval. Noč in dan je razglašal, da
preide s splošno volilno pravico politika v
roke nevednežev, reakcionarcev, v roke
zabitega in zaostalega slovenskega ljud-
stva. Splošna volilna pravica je zmigala,
ker se je strl organizirani odpor slovenskih
in tujih reakcionarnih naprednjakov.

Ker je demokratska stranka bila ved-
no napredna in bo ostala napredna do
konca svojih dni, zato je pač tudi v Jugo-
slaviji bila nasprotna ženski volilni pravici.
Kar smo čuli pred 13 leti, se je danes po-
novilo: Z razširjenjem volivne pravice pride
politika v roke nevednemu, reakcionarne-
mu, zabitemu slovenskemu ženstvu. Toda
tudi ta pravica bo zmigala na celi črti in
bo pomenila zmago napredka nad politič-
nim nazadnjaštvom demokratske stranke.
Ker je dr. Tavčar bil vedno napreden in
ostane s svojo stranko napreden na veko-
maj, zato se je ljuto boril proti stanovanjski
akciji dr. Gosarja, ščitil kapitaliste ter se
vojskoval proti moderni socialni politiki
S. L. S.

Ker je napreden, se bori z dr. Žerjavom
in dr. Kukovcem proti demokratizaciji
davčnega sistema v Jugoslaviji, kakor jo
zahteva SLS, po dr. Gosarju.

Tako vidimo, da je zgodovina sloven-
ske politike zgodovina reakcionarstva in
nazadnjaštva slovenske napredne intelligen-
ce. Slovenski »naprednjaki« niso znali ni-
kdar ničesar pozitivnega ustvariti. Na po-
zitivno delo naše stranke so odgovarjali

mesto z delom s farsko gonjo, mesto z no-
vim idejami z neokusnimi osebnimi napadi.
Kakor so delali s Krekom in njegovimi pri-
jatelji, tako delajo danes z Gosarjem.

Zato ima Ivan Cankar, ki ni bil le velik
pisatelj, temveč tudi bister opazovalec po-
litičnega življenja, popolnoma prav, če pravi:
»Boj s klerikalizmom je lahek, enostaven
in zanj ni potrebno posebnih talentov,
ne posebnega programa: vsak paglavac je
lahko liberalni veljak, občinski svetnik in
nositelj svobodne misli; tudi analfabetu je
na razpolago gnojnice dovolj, da jo razlije
nad najbližjim kaplanom. Ali neizprosni in
težak bo boj s tem zlaganim, nazadnjaškim,
binavskim liberalizmom, ki nima niti toli-
ko iskrenosti, da bi nastopil za svoje ideje
— kolikor jih ima —, temveč laže svojim
nasprotnikom, laže svojim pristašem, laže
sebi v svoj laštini nos, laže na desno in levo,
dokler se mu ne bo naposled za zmirom
zaletelo. Je med njimi nekaj poštenih ljudi;
ali ti prisezajo v svoji slepoti na program,
ki je že zdavno izpolnjen v vseh svojih toč-
kah, tvorijo stranko, ki nima več nobenega
cilja, ki se bori samo še s sencami. Zato je
danes zastoj ves boj s klerikalizmom; li-
beralna stranka je sojena in obsojena; taka,
kakršna je, bo izginila jutri ali pojutriš-
njem. Da bi izginila čim prej! Nevarna je
pravi svobodi bolj kot armada kaplanov-
agitatorjev. Meni se gabi vslej, kadar govorim
»Narod« o svobodi. V tej stranki, katere
edini program obstoji v razkrinkovanju fa-
rovskih kuharic, je izključena vsa svoboda,
vsaka individualnost, pač pa grasiira v nji
surova nevednost po prosti volji. Ta stran-
ka je zapravila polovico narodovega dušev-
nega kapitala; ona je potisnila duševni nivo
naše inteligence pod ničlo; živi se od zlagan-
no-idealnih fraz in podlih dejanj. Za širo
politiko, za kaj velikega in resnega ni no-
benega smisla več; vse je poginilo v edino
zveličavni gonji na grešne kaplane. Ali to
se bo strašno maščevalo, ko bodo bežali
liberalni pismarji in farizeji osramočeni iz
templja. Ta od naroda prokleta stranka ne
bo imela ne spomenika, ne častnega nad-
pisa. Ne bo jih pokopal klerikalizem, pokop-
ala jih bo naša svobodna misel, ob katero
zdaj hinavci tako bobnajo.« (Pismo Iwana
Cankarja svojemu bratu z Dunaja koncem
marca 1900 — »Dom in Svet«, I. 33. št. 1.)

V tej volivni borbi se morajo preroške
besede Iwana Cankarja približati svoji ure-
ničitvi. Dolžnost slovenske inteligence, slo-
venskega kmeta in delavca je, da se ta na-
zadnjaška stranka v tem boju porazi. To
zahtevajo najvišji interesi naše dežele.

Slovenskemu trgovstvu
in obrtništvu!

Stojimo pred volitvami v konstituanto,
od katere bo zavisna naša bodočnost.

Veliko pripadnikov trgovskega in obrt-
niškega stanu se še do danes ni odločilo,
poslance katere stranke da naj voli, bodisi
da so ali tako zbegani od vsakovrstne po-
litične agitacije, ali pa stoje še na tem sta-
rinskem stališču, da naj trgovec in obrtnik
ne posega v politiko.

Ker posebno mladoliberalno »Jutro«
kakor tudi vsa druga demokratska glasila
sedaj tik pred volitvami z vso silo pišejo
za nas trgovce in obrtnike, nas snubijo ter
na vse mogoče načine dokazujejo dan na
dan v svojih glasilih, koliko dobrega in ko-
ristnega so za nas storili v državnem zboru
kakor tudi v vladi v Belgradu, sem se od-
ločil, da na tem javnem mestu to njihovo
velikansko delo za nas slovenski del jugo-
slovanskega naroda in posebej še za trgo-
vsko-obrtniški stan obelodanim.

Protežiranje velebank.

Kakor je vsem znano, so naši demo-
kratje v družbi socialnih demokratov pol-
nih 6 mesecev bili neomejeno na vladi. V
tem času njihovega gospodarstva so na na-
ravnost razkošen način razsipavali naš dr-
žavni denar. V ta čas pade sistem izvoznic.
Znan nam je slučaj, da so prosili naši trgo-
vci in zadruge za izvoz fiziola, katerega
je bilo lansko leto preveč v naši Sloveniji
in se je moral vsled tega, da se ne pokva-
ri, izvoziti. Človek z zdravim razumom bi

mislil, da bodo le-ti, katerim gre ta trgo-
vina, dobili izvozno dovoljenje. Ne, niso do-
bili ti legitimni trgovci, ampak pod to de-
mokrasko-social. vlado je dobila »Jadran-
ska banka« v Ljubljani to izvozno dovolje-
nje, to pa vsled tega, ker imajo ti bankirji
tesne zveze z demokratskimi ministri.
Tako so morali naši trgovci ta fiziol
prodati »Jadranski banki« in le ta je pri-
teb, bilo je — mislim — nad 50 vagonov,
zaslužila mastne milijone. In tacih slučajev
je žal na tisoče v naši državi.

Ponižanje naše valute.

Pod to vlado se je sklepalo in tudi
sklenilo skrajno krivično razmerje v zame-
njavi naših kron za dinarje. Ugotavljam na
tem mestu, da je ravno načelnik demokrat-
ske stranke za Slovenijo, sedanjí minister
za soc. skrbstvo, advokat g. dr. Kukovec,
bil tisti, ki je trdil ter povsod povdarjal to
svoje stališče, da je 1 dinar vreden več kot
10 naših dobrih kolekovanih jugoslovans-
kih kron. Tudi socialnodemokratski za-
grebski poslanec Bukšeg je zastopal sta-
lišče, da je 1 dinar vreden celo 15 naših
kron. Tudi takratni deželni predsednik dr.
Gregor Žerjav je v Uradnem listu št. 160
z dne 11. novembra 1919 zapisal v pod-
krepitev, da je naša krona zanič, tele be-
sede: »Pozabljajo (Slovenci namreč), da je
ves papirnat kronski denar, ki ga imamo v
roki, pravzaprav vojno posojilo Avstrije
in Ogrske, s katerim se je vlivalo in kovalo
orožje zoper Srbijo. Pozabljajo, da za to
krono ne stoji noben dolžnik in plačnik,
če se je ne usmili naša država, ki s tem no-
voosvojenim krajem da sedem do osem
milijard.« S tem nam je rekel, da moramo
mi Slovenci biti sploh veseli, da se nam je
za naš denar sploh kaj dalo. Mi pa vsi ve-
mo, da se takrat in še danes kupi pri nas
za eno krono toliko, kolikor se mora v Sr-
biji plačati za en dinar. Seveda, ker so na-
ši zastopniki sami izpodkopavali vrednost
našega denarja, ne smemo in tudi ne more-
mo od Srbov pričakovati in zahtevati, da
nam to valuto vprašanje pravično rešijo.
Takrat so tudi prišli v Ljubljano ti naši di-
čni demokratski ministri in poslanci in so
hotel v svojih predavanjih — mislim da v
trgovski zbornici — utepsti nam trgovcem
in obrtnikom to njihovo nesrečno misel, da
je vreden 1 dinar toliko in toliko kron in da
moramo biti Srbom sploh hvaležni, da
so nam ta denar sploh zamenjali. Zapomni-
te si, da se imamo edino le tej liberalni
bankirski politiki zahvaliti, da so nam, ki
smo bili posestniki prejšnjih kron, odvzeli
tri četrtine našega premoženja. SLS je bila
takrat v opoziciji ter ni mogla uveljaviti,
da bi se to vprašanje, ki je za nas življenjs-
kega pomena, pravično rešilo, da bi se
zamenjala ena krona za en dinar, kar bi
bilo v interesu celega našega naroda. Ko
pa je potem prišla SLS zopet v vlado, pa
tega demokratskega sklepa ni mogla več
ovreči, ker je bila primorana ali pristati na
to relacijo ali pa iti iz vlade v opozicijo ter
bi na ta način škodovala le nam Sloven-
cem, za katere ne bi mogla potem nič ko-
ristnega napraviti.

Hujskanje zoper malega trgovca in
obrnika.

Opozarjam tu še na članek, katerega
je napisal podžupan ljubljanski g. dr. K.
Triller, katerega je volila večina trgovcev
in obrtnikov v ljubljanski mestni svet, ka-
ko je ta možakar naprtil najhušše očitke
oderušta in veriženja ravno nam trgovcem
v »Slov. Narod«. Vse to početje je bilo
namenoma uprizorjeno proti trgovcem in
obrnikom v glavni vrsti, ker so se ti libe-
ralni mogotci nadejali, da se bodo vršile
občinske kakor tudi državnozbornske volit-
ve v najkrajšem času in takrat bi stopili
pred naše ljudstvo ter poretli: Vidite, trgo-
vci in obrtniki so tisti zločinci, ki Vas
izkoriščajo, mi smo proti njim, zato vo-
lite z nami. O svojih bankah in izvoznih
kupcih, kar je našo državo spravilo skoro
na rob propada, pa so seveda dosledno
molčali (malega so obešali, velikega zlo-
činca pa izpuščali) ter trpeli, da so le-te
na stroške nas vseh bogatele, da so si po-
tom bank in izvoznikarjev kupci polnili z
ljudskim denarjem svoje kakor tudi blagaj-
ne volilnih fondov demokratske stranke.

Državna naročila.

Državna naročila, katera bi lahko da-
li našim obrtnikom, so »demokrati« dosled-
no pošiljali v inozemstvo ter tam drago pla-
čevali, mesto da bi zaslužek ostal doma ter
bi na ta način krepili naše obrtništvo. In ti
ljudje so danes tako drzni, da nas snubijo,
katerim so največ škodovali, tistim, ki so
dolgo časa tvorili jedro napredne stranke!
Takrat, ko bi morali biti z nami, da deluje-
jo za naše koristi, takrat nas niso hoteli
poznati in so samo iz demagogičnih ozir-
ov, da bi morda preslepili naše ljudstvo, nas
zatajili ter metali na naš trgovski in obrt-
niški stan cele kupe blata.

SLS — JDS.

Ugotavljam na tem mestu, da je bila
SLS, ki bi imela na vsak način mnogo več
vzroka, da nastopi zoper naš stan, ker smo
bili ravno mi trgovci in obrtniki dolgo
avantgarda te liberalne stranke, proti nam
pravična ter je, kjer je le mogla, upošteva-
la naše upravičene potrebe in ni nikdar
tako ljuto napadala in neusmiljeno postopala
proti nam kakor ravno ta demokrat-
ska stranka.

Demokratska stranka je tista stranka,
ki je slabila v Belgradu vpliv naših sloven-
skih poslancev, da niso le ti mogli prodreti
s tistimi zahtevami, ki so za nas življenjs-
kega pomena. Demokratje so tisti, ki ho-
čejo na vsak način in to tudi za ceno pro-
pada slovenskega dela, da ostane naša dr-
žava centralistično upravljana. Avtonomi-
ja, katero sedaj objublajo na svojih shodih,
je samo slepilo za tiste, ki nečesto mis-
liti malo naprej. Ti demokratje so tisti, ki
delajo za najstrožji centralizem samo za-
to, da ostanejo oni na vladnem krmilu v
naši državi, da vladajo protiljudsko, nasil-
no in absolutistično in ker dobro vedo, da
pri nas v Sloveniji noben pameten, zaveden
in razumen človek ne bode in tudi ne more
voliti to stranko bankirjev in advokatov,
ki naš narod samo izrabljajo in ga tirajo v
pogubo!

Na žalost moram konstatirati, da se
je tem demokratom posrečilo, da so ljub-
ljanski gremij trgovcev izigrali v politične
svrhe, da je načelstvo tajnega sklicalo vo-
livni shod demokratske stranke v Narodni
Dom, na katerem se bodo ti demokratski
kandidatje ponujali in slikali svoje »plodo-
nosno delo« v državnem zboru in na vladi.
Vsega obsojanja zasluži to početje, da se
je stanovska organizacija zlorabila in vrgla
v naročje politične stranke. Mislim in
upam, da se jim tudi ta trik ne bode po-
srečil in da se bodo ljubljanski tovariši trgo-
vci in obrtniki zavedali, kakšno škodo
nam je napravila ta stranka.

Kandidati JDS.

Da rešijo demokratsko stranko popol-
nega propada, so postavili na čelo kandi-
datne liste za mesto Ljubljano g. župana dr.
I. T a v č a r j a. To so storili vzlic temu, da
ga je že večina demokratov zavrgla in je
na zadnjem občnem zboru kot načelnik
stranke propadel. Postavili so ga na čelo
kandidatne liste samo iz tega edinega vzro-
ka, ker ime g. župana še nekaj velja in vle-
če. Osebnost ne poznam g. župana, toda ce-
nim in spoštujem njega kot človeka, v poli-
tiki pa je g. dr. I. Tavčar popolnoma odpo-
vedal ter posebno v zadnjem času storil
velike pogreške, vncema se prav posebno
za centralistično upravo, brezpogojno mo-
narhijo ter je poleg vsega tega popolnoma
nemoderen človek, ki se v XX. stoletju ter
po prestani 5 letni svetovni vojni nikakor
ne more živeti v sodobne socialne raz-
mere ter zagovarja samo bogataše, za re-
vne sloje pa nima ne čuta, še manj besedi
oziroma dejanj. Vem, da so mu velekapiti-
listi iz vsega srca hvaležni, da se je ener-
gično za nje potegnil v času dr. Gosarjeve-
ga poverjenjstva, toda vi vsi, ki ste bili
proti stanovanjski naredbi, nimate trobice
socialnega čuta pravičnosti napram trpinu
revezu v sebi. Ne zavedate se, da živimo v
neurejenih, skrajno nevarnih razmerah,
kjer se širi v masi vsled bede in siroma-
štva nezadovoljnost, da zna vzkipeti, da
pride vsled skopušstva in dobičakoljubnosti
ravno premožnejših stanov do nasilnega
prevrata in takrat bodele ravno vi, ki se
danes branite žrtve v občo korist, morali

nositi največjo odgovornost. Zatorej naj stranko dr. Tavčarja volijo tisti bankirji in bogataši, ki bi radi, da bi prišlo pri nas še do večje bede in splošnega obubožanja in do končnega popolnega poloma.

Da bi ujeti nekaj uradnikov, so postavili na drugo kandidatno mesto g. profesorja Reiserja. Uradniki, vsled obče, še vedno naraščajoče draginje, katera jih hoče tudi udušiti, so bili primorani, da so obrnili hrbet stranki, ki uporablja uradnika pravzaprav samo za sredstvo, da gospoduje nad narodom. Da zvaljajo uradništvo zopet v svoj tabor, je moral dati prof. Reiser svoje ime za stranko ljudi, ki izmed vseh najmanj čutijo draginjo.

Na tretje mesto so pa postavili kot vabo za trgovce in obrtnike g. J. Mohoriča. Poznam g. Mohoriča osebno in mi ne sme zametiti, da omenjam tudi njegovo ime. Vsakemu v Ljubljani mora biti jasno, da g. J. Mohorič pod nobenim pogojem ne bo izvoljen in da vsled tega stoji njegovo ime na kandidatni listi demokratske stranke samo, da ulovijo na ta način nekaj glasov nezavednih ljubljanskih trgovcev, obrtnikov in morda tudi kakšnega poštenega branjevca. Poleg vsega tega pa bi g. Mohorič ne mogel zastopati res koristi našega stanu, ampak on bi se moral podvreči diklatu te absolutistične demokratske klike, ali poslušati, ali pa greš.

Na četrto mesto so pa postavili našega čilnega trgovskega ministra na razpoloženo g. dr. A. Kramerja, ki je bil cel čas svojega življenja urednik »Slov. Naroda« na Dunaju in sedaj urejuje »Jutro«. Vsled njegovih velikih trgovskih zmognosti je tudi v Belgradu popolnoma zavozil naše trgovinsko ministrstvo, skriv je vseh znanih kupcij, ki so temeljile na famoznem izvozničarskem sistemu. Poleg tega je pa ta g. minister n. r. pomagal prav uspešno uničevati vrednost naše krone, za kar se mu bodo ljubljanski volivci gotovo zahvalno izkazali ter volili vsled teh zaslug njegovo stranko.

Na deželni kandidira v kranjskem okrožju bivši deželni predsednik g. dr. Zerjav, to je tisti človek, ki je pravzaprav povzročitelj vseh težav našega stanu, najhujši absolutist in centralist, ki je pomagal uničevati naše krone, ki je teptal občinsko av-

tonomijo, je ustanovil »Ekonomo« ter snuje po deželi podružnice, da s tem »pokaže« nam trgovcem, kako se mora za ljudstvo gospodariti po načinu Agromerkurja. On je branitelj in zastopnik našega velekapitala, ki hoče udušiti in podjarmiti nas trgovce, ki ustvarja velika industrijska podjetja, da na ta način oslabi našega malega obrtnika in tudi tega zaslužni kapitalu. O ostalih 14 kandidatov sploh ne spregovorim, ker le-ti itak ne bodo izvoljeni, so le nekaka štafaža na tej kandidatni listi, in vaba na Žerjava.

V štajerskem okrožju pa kandidira na prvem mestu minister za socialno skrbstvo, ki pa nima prav nobenega socialnega čuta, advokat g. dr. V. Kukovec. Ocenil sem že njegovo koristno delovanje za naš narod ter ne bom nadalje izgubljeval besed.

Vsi za stranko ljudstva!

Končujem s pozivom na vse razsodne in zavedne volivce, da obrnejo hrbet stranki, ki je do danes delala narodu vsepovsod le škodo, zastopala vedno le interese našega velekapitala, ter se hoče edino le potom centralizma obdržati na krmilu države. Volite vsi, katerim je na tem ležeče, da ozdravi in se uredi naša velika edinstvena in bogata država, da bode res narod njegov srečen in zadovoljen, kandidate Slovenske Ljudske Stranke, katera stoji na temelju krščanske pravičnosti in ima v svoji stranki zastopane vse stanove ter tudi spoznamo deluje za prosper nas vseh, v prvi vrsti našega kmeta, ki je v naši državi najmočnejši steber in od katerega vse zavisi. Če je srečen in zadovoljen naš kmet, je gotovo dobro tudi nam trgovcem in obrtnikom, ki živimo od kmeta in srečna ter močna je tudi država, kjer biva zadovoljen narod.

Zato pomedite na dan volitve 28. novembra z lažidemokratsko stranko, ki je rak-rana na telesu našega naroda, da bode ta stranka velekapitala in advokatov ravno tako poražena, kakor je bila pri volitvah v Nemški Avstriji vsenemska liberalna stranka. Potem ste si lahko svesti, da bomo pričakali ozdravljenje teh razmer in da nam bode zasijala boljša bodočnost!

H. L.

Za autonomijo, enakopravnost in socialno pravičnost!

Borba Jugoslovanske demokratske stranke proti avtonomnim pravicam Slovenije.

JDS se hoče rešiti popolnega poraza pri predstojnih volitvah s tem, da zdaj volivcem skuša dopovedati, da je tudi ona za avtonomijo Slovenije.

V resnici se je ta stranka od dne ujednjenja decembra 1918 dalje pa do današnjega dne z vsemi silami in sredstvi, ki jih ima na razpolago, borila zoper avtonomijo slovenske dežele in če bi SLS ne bila te avtonomije z vso silo in odločnostjo do skrajnega branila, bi danes Slovenija ne imela ne svoje vlade ne poverjenikov, bi bila sploh popolnoma brezpravna.

V dokaz za to le nekaj neovrznih dejstev:

I. Ko je napočil trenutek, da se vse jugoslovanske dežele zedinijo, sta jugoslovanska demokrata dr. Krstelj in dr. Smodlak v smislu svoje stranke predlagala takojšnje zedinjenje na podlagi načrta, obsegajočega 9 točk, ki sicer priznavajo avtonomijo posameznih dežel, nad katerimi imej osrednja vlada samo vrhovno nadzorstvo in pravico dajati splošne direktive, določajo pa, da naj se imenuje 7 državnih tajnikov za vsako deželo, ki bodo posredovali med osrednjo vlado in deželnimi avtonomnimi oblastmi. Vrh tega pa naj se v centru vsake dežele imenujejo guvernerji, ki bodo vodili posle deželne uprave.

Temu so se zastopniki SLS v ljubljanski Narodni vlad v seji 21. novembra 1918 odločno uprli, da se onemogoči centralizem, ki tiči v zahtevi po guvernerjih in državnih tajnikih, katere naj bi po predlogu dalmatin. demokratov imenovala osrednja vlada in so dosegli, da je zadeva prišla pred Narodno vijeće v Zagrebu.

Zastopnik slovenskih demokratov dr. Kramer pa je poslal Narodni vlad izjavo, kjer Smodlakin predlog najtopleje priporoča in predlaga, da se načrt dr. Smodlake odobri in naj se še tekom istega večera ali pa vsaj 22. novembra ta sklep sporoči v Zagreb.

Če bi se bilo to doseglo, bi bila spričo takratnega položaja obstojala nevarnost, da se Smodlakin predlog brez vsega sprejme tudi v zagrebškem Narodnem vijeću, ker so zastopniki jugoslovanske demokratske stranke računali s tem, da se v naglici ne bodo oglasili nobeni pomisleki proti temu centralističnemu načrtu uredbe države. Da bi se centralizem nekako prikril in bi »guvernerji« lažje prišli skozi, sta Smodlak in Krstelj vrinila zahtevo po konstituantu, kateri sta priznala celo izrecno

pravico, da se izreče za monarhijo ali republiko in katera da se ima sklicati, ko se povrne mir in red v deželi. (To se pravi, kadar se bo vladi zdelo, da je red v deželi!)

SLS je takoj videla, kam to vse meri. Dosegla je, da se načrt ni kar čez noč sprejel, marveč ga je podvrnil vsestranski kritiki in tako je ta načrt prišel pred Narodno vijeće.

II. Narodno vijeće v Zagrebu se sedaj ni moglo izogniti potrebi, da se predlog dalmatinskih demokratov temeljito pretrse in odkrije njegovo centralistično jedro. Na podlagi tega je Narodno vijeće sklenilo popolnoma drugačen načrt ujednjenja, kjer se je po prizadevanju zastopnikov SLS in drugih avtonomističnih strank zagotovila avtonomija. Državni tajniki in guvernerji so izginili. Avtonomne posle vodijo dosedanje deželne vlade, katere so v tem oziru odgovorne deželnim zborom, osrednja vlada pa ima le nadzorstvo v smislu »generalne kontrole in občin uput, a eksekutivno ima v vsakem slučaju le avtonomna oblast kot zadnja upravna instanca«. Od avtonomne uprave so izključeni samo 1. zunanji, 2. vojni, 3. pomorski, 4. državno-finančni, 5. železnični, 6. poštni in 7. preskrbovalni posli.

JDS se je spričo brezpomembnosti vsakega drugačnega stališča v tedanjem momentu udala.

III. Zato pa je vsled odsotnosti nekaterih najbolj oddolnih braniteljev avtonomije v momentu, ko je odšla delegacija Narodnega vijeća v Belgrad, da na imenovani podlagi sklene skupno z vlado srbske kraljevine podlago za zedinjenje, Pribečević, duša JDS, v Belgradu roval zoper upute Narodnega vijeća, kakor smo to v našem listu že obširno razložili. Njegove intrige je preprečil zastopnik SLS dr. Brejč, tako da je stališče Narodnega vijeća v Belgradu končno veljavno zmagalo in se avtonomija po zaslugi SLS trdno zasedla.

IV. V tem smislu je Narodno vijeće v svoji adresi na regenta izreklo načelo:

»da naj ostanejo v moči pod kontrolo državne vlade dosedanj avtonomni administrativni organi, ki naj bodo za svoje uradovanje odgovorni tudi avtonomnim zastopstvom.«

V. Regent je v sporazumu z državno vlado to stališče vscelo sprejel, rekoč:

»V smislu želja in načrtov, ki ste mi jih izvolili predložiti, in katere jaz in moja vlada osvojujemo popolnoma, ukrene vlada takoj, da se čim prej uresniči vse isto, kar ste predlagali, tako glede prehodne in začasne dobe, dokler se ne sestane in ne konča svojega dela velika ustavo-

tvorna skupščina« (katera se je imela sklicati najkasneje 6 mesecev po sklenjenem miru).

VI. Avtonomija deželne vlade za Slovenijo sloni na naredbi od 14. novembra 1918. leta, objavljena v št. 111. uradnega lista, Glasom sklepa Narodnega vijeća, potrjenega od celokupne vlade pri zedinjenju in sprejetega od regenta v njega odgovoru na adresu, ostane ta naredba v veljavi, v kolikor se tiče vseh resortov, ki se niso izrečno pridržali celokupni vladi (glej točko II.) in je na osrednjo vlado glede njih prešla samo pravica vrhovnega nadzorstva ter občin navodil, toda tako, da eksekutivno izvrši izključno avtonomna oblast. To pa sledi tudi iz tega, ker po zedinjenju avtonomna poverjenišтва niso bila ukinjena, saj se tudi niso mogla in smela, ker se v adresi izrečno priznavajo v moči dosedanj administrativni organi.

VII. Ne glede na vse to in ne glede na to, da je deželna vlada za Slovenijo leta 1919 imenovala avtonomno šolske nadzornike za bivšo štajersko in Koroško, je Pribečević na iniciativo JDS. na Slovenskem poizkusil atentat na avtonomijo Slovenije s tem, da je z odlokom od 11. junija 1920, št. 3664 prisvojil sebi oblast imenovati šolske nadzornike, pri čemer proglašal akt od 14. novembra 1918 za neveljavno, s čimer odreka avtonomiji Slovenije sploh vsako pravico do obstanka. To kljub temu, da osrednja vlada ni upala odrekati deželni vladi pravice imenovanja uradnikov do IX. činovnega razreda (ljudskošolski nadzorniki pa sploh niso v nobenem razredu), da si ni lastila tozadevno nobene eksekutivne in brez vednosti deželne vlade ali preko nje do tega momenta ni usojala izdajati naredb, posegajočih v avtonomni delokrog slovenske dežele.

VIII. Odsedaj naprej pa je vlada začela iti po stopnjah g. Pribečevića in je začela tudi že nameravati in prestavljači uradništvo brez in preko avtonomne deželne oblasti, kar seveda izpodkopuje vsako disciplino. Tudi je skušala zdravišči Tolpoščki in Rogasko Slatino, ki so se samo pod avtonomno upravo Slovenije, ampak je eno izmed njih celo la s t dežele, podrediti meni nič tebi nič sebi, oziroma eno ministrstvu za socialno skrbstvo, drugo ministrstvu za javna dela.

IX. Vse to je delo JDS., ki je centralno vlado pri vsaki priliki naganjala, da od vladarja slovesno zajamčeno avtonomijo Slovenije prekrši in stopnjema odpravi.

SLS se pa temu ni vdala ter je avtonomijo do današnjega dne zvesto čuvala ter ne da te najvišje pravice slovenskega ljudstva iz rok, dokler bo poklicana zastopati to ljudstvo in njegove najvišje interese. S tem, da 28. t. m. odda svoje glasove SLS., bo slovensko ljudstvo svojo avtonomijo zavarovalo pred vsakim poizkusom jo uničiti in jo bo za vedno obdržalo.

Tudi dejstvo, da se kljub sklepu Narodnega Vijeća niso mogli vzpostaviti deželni zbori, oziroma hrvaški sabor, ter dejstvo, da se je sklicanje konstituantne proti sklepu taistega Vijeća odlagalo do sedanjega momenta, tudi to je zasługa jugoslovanskih »demokratov«, ki so preko svojega Pribečevića delali na to, da se država čimdalje bolj centralizira in ne vpoštevajo zahteve ljudstva.

Zdaj si upajo voditelji slovenske »demokratske« stranke, zadnjic se celo dr. Zerjav v Kamniku, na svojih shodih trditi, da so za avtonomijo!

Somišljeniki! Skrinjica SLS na Kranjskem je na tretjem mestu. Spustite vsi kroglico v tretjo skrinjico!

Bohinjski kot za SLS.

V Bohinju smo imeli v nedeljo 21. novembra 1920 tri nad vse dobro obiskane shode Slovenske Ljudske Stranke. Govorila sta poverjenik kmet Jan in kaplan Jalen. V Srednji vasi in v Jerki sta se shoda vršila popolnoma mirno, pritrjevali so tudi samostoneži. Na Bistrici pa se je privleklo na shod par vinjenih nepovabljenih liberalno-samostojnih razgrajčev, kateri so začetkom govora žvižgali in kričali: »Pobijte ga, z gajzlami po njih,« kar je vzbudilo med množično navzočimi Bohinjski veliko nevoljo. Namera, da bi si jajo obiskani shod razbili, se je surovežem popolnoma ponesrečila. Mirna pozornost in odobravanje, s katerima so ljudje sledili govornikom, je dokaz, kako naše pošteno bohinjsko ljudstvo prezira ljudi, ki delajo z biči in koli. Za Slovensko Ljudsko Stranko so taki ljudje najboljši agitatorji. Naše pošteno bohinjsko ljudstvo sedaj dovoli jasno vidi, da so se s potapljačje liberalne barke vse podgane rešile na samostojen čoln, kateri se bo pa tudi 28. novembra razbil ob skalnati volji ljudstva. Zatorej, Bohinjski, volite 28. novembra za Slovensko Ljudsko Stranko v tretjo skrinjico. Slovenska Ljudska Stranka bo z vsemi močmi delala za Vas, in to tem lažje, čimveč glasov bo od Vas dobila!

Noben naš somišljenik ne sme na dan volitve ostati doma! Vsi na volišče!

Shodi v Zireh.

V nedeljo, dne 21. novembra smo v političnem gibanju dosegli v Zireh rekord. Imeli smo šest volivnih shodov en sam dopoldan, poleg dobro obiskanega sestanka naše Delavske Zveze v »Domu« na Dobračevi zvečer. Za vedoželjno ljudi zanimiv dan prve vrste. Zvedeli smo to-le: Novopečena narodna socialna stranka je dvakrat poskušala, pritegniti kaj več ljudi na svoje zborovanje (po šesti in deseti sv. maši), pa so obkraj pogoreli, pri drugem ponesrečenem poizkusu so se pošteno sprli s socialnimi demokrati in si drug drugemu očitali jako delikatne reči; slednjič so si grozili s sodnijo. Enako so se trudili naši »samostojni«, da bi s dobro obiskanim shodom uplivali na množico, ki jih ne mara. Pravijo pa, da se je našim »samostojnim« še slabše godilo na obeh njihovih shodih nego narodnim socialcem, zlasti na drugem shodu. Liberalizem ni za naše ljudi. Še tedaj, ko je bil v evetu svoje moči in so ga zagovarjali znani grobovniki — n. pr. dr. Tavčar, ki je ponujal pred vojno liberalcem v Zireh starejši dosti dobre predvojne groše, klerikalcem pa grozil s košenimi knofi — niso ljudje zanj marali, niti se niso bali njega in njegovih kosti. Odkar pa liberalizem razpada v kosce kot ubita posoda in odkar deli njegov šef, ljubljanski župan celo svojim pristavcem papirnati drobiž, se ga ljudje še bolj izogibajo. Res smo radoderni, koliko časa bodo še hoteli vzdržati tiš redkoštevilni Zirovci v razdrti bajti razkrajajočega se liberalizma, ki pušča na vseh koncih in krajih. Na shodu SLS pa je govoril g. Stanovnik iz Horjula. Velika dvorana je bila polna volivcev, tudi dokaj čena gospodinj je prišlo. Stvarno izvajanje g. govornika, pozornost poslušalcev, živo zanimanje in debatiranje o velikih vprašanjih, ki naj jih reši bodoča konstituenta, vztrajnost in pazljivost do zadnjega trenutka, dokler ni predsednik zaključil shoda med burnim odobravanjem zborovalcev z besedami: »Bog živi g. Stanovnika, našega bodočega poslanca!« — vse to je zopet jasno pričalo: SLS ve, kaj hoče, in ima dobro organizirane ljudi, ki bodo tudi v novi državi izpeljali svoj program, pa naj liberalci še tako vpijejo in skačejo.

Somišljeniki Slovenske ljudske stranke, za nas velja volivna dolžnost!

Kamniški JDS-arji.

O kulturnobojnem programu, ki ga je dr. Zerjav razlagal na četrtkovem svojem shodu v Kamniški čitalnici, Vam še nismo poročali. Pobijal je seveda klerikalizem, o katerem je prepričan, da ga bo le on premagal. Kandidat JDS. dr. Karba pa je v svoj kandidatni program vtknil poziv na JDSarje, da se morajo bojevati proti klerikalizmu, da s tem uničijo »rinski strup«. Veseli pa smo vsi, da imamo čast opazovati tako agilnega liberalnega kandidata, kot je naš dr. Karba. Le pogledimo, kaj piše »Jutro« z dne 23. t. m. v notici o JDS. shodih na Gorenjskem: »V Kamniku je imela JDS. v nedeljo shod. Govoril je kandidat dr. Karba; shod je dobro uspel.« — Nam o Karbatovem volilnem shodu ni vkljub poizvedovanju nič znanega. Morda je bil med »vernimi dušicami« med štirimi stenami kak shod po § 2. Pač v nedeljo je bil tu shod NSS., a iz tega shoda jo je g. Karba moral odkuriti. To bi bila prva »Jutrova« laž. Nadalje poroča »Jutro«, da je g. kandidat govoril na komunističnem shodu, da ima JDS. največ zaslug na socialnem polju in je ravno ona rešila nujna socialna vprašanja (Deveturni delavnik. Op. por.) — To je druga »Jutrova laž. Dr. Karba na komunističnem shodu javno niti govoril ni. Pač pa se je nekaj časa vrtel krog zborovalcev, a nato mu je pogum upadel. »Pa dr. Karba,« nadaljuje »Jutro«, »je bil tudi na klerikalnem shodu, na katerem je razlagal klerikalno modrost stenograf iz narodnega predstavnika prof. Dolenc, ki je govoril tako, da so vsi poslušalci dobili vtis, da se je počutil prof. Dolenc takrat, ko je bil stenograf na Dunaju, mnogo bolje nego sedaj v Jugoslaviji. Dr. Karba je odločno zavrnil govornikove napade na narodno in državno edinstvo.« — Iz govora prof. Dolenca so poslušalci slišali vse kaj drugega kot napade »na narodno in državno edinstvo«. G. profesor kot ožji prijatelj in ljubi telj dr. Kreka nam je ravno v svojem govoru razodel vso ljubezen do Jugoslavije in ravno zato, ker jo ljubi, mu je največ ležeče na tem, da se jugoslovansko ljudstvo reši sedaj, ko je čas, teh, ki Jugoslavijo uničujejo. Njegovim izvajanjem in lojalnostjo je še dr. Karba dal milostno svoje pri znanje. Ker pa je mislil, da ima tudi v Kamniškem domu pred seboj kup nevednežev, se je pripravil zborovalcem razlagati o »monarhiji Slovenije. Naletel pa je na odp-

pri zborovalcih, ki so ga podučili, da on niti razume ne, kaj je avtonomija, ker je po biljal federalističen sistem naše države in odobral centralizem. Šele izjave kmetov so ga pripravile do tega, da je spoznal, kaj je avtonomija. Ko je g. profesor odgovarjal na govor dr. Karbe, se ta oglašal, da on ni tako govoril. Nato mu reče g. prof. Dolenc: »Oprostite, gospod doktor! Sem po nesreči tak revež, da znam stenografirati.« Čela dvorana je prasnila v glasen smeh, dr. Karba (hrabri kandidat) se je pa skrčil v najtemnejši kot dvorane. O kakem protinarodnem ali protidržavnem govoru ni bilo ne duha ne sluha, zaradi tega tudi dr. Karba ni nikakor mogel zavračati napadov na narodno in državno edinstvo. Pa prepričani smo, da bi bil takoj vsak govornik aretiran, ker se je slučajno (?) nahajal na shodu orožnik. Ako jih je pa od poznejših govornikov nekaj slišal, ni bil to napad na edinstvo, ampak je bilo le izprašanje vesti liberalcem, česar pa dr. Karba ni mogel do konca prenesti in je prej pobegnil, kljub temu, da je šlo precej tega spraševanja na račun njegove kože. S seboj so privlekli nekega Janeza Šverčevca, da je delal medklice in motil zborovanje. Kot nagrado je dobil: »Janez, ki si tak fajn medklice delal, pa pojdi z nami v Čitalnico, kam ti plačamo za pit in jest, kolikor hočeš.« In šli so. — Tako stoje JDSarji v Kamniku. Kamniškemu uradništvu in meščanstvu kličejo: le volite dr. Karbo, ljudstvo pa, katero želi res srečo in bodočnost našega naroda in cele Jugoslavije, bo pa volilo v nedeljo SLS!

Kdor je za avtonomijo Slovenije, bo glasoval za Slovensko ljudsko stranko!

Kaj je dr. Kramer izkramil v Sodražici.

Pod predsedstvom častitega staroste sodrškega liberalizma in velikega patriota za časa pobiranja svečnikov in kotlov, nadučitelja Miha Verbiča, je imela v nedeljo pri nas »demokratska stranka« javen shod, čegar javnost je bila pa tako javna, da somišljenikom SLS Ivančev fantič ni dovolil vstopa. Le deseterici se je posrečilo priti v družbo »Domovinarjev«, ki so na lastna ušesa poslušali in občudovali liberalno modrost. Minister n.r. Kramer je imel srečen dan. Kar je povedal, na vse so mu pritrdili. Tu podamo na vpogled le nekaj kosov njegove krame: 1. Dr. Korošec je naredil postavo, da se sme po treh letih močve pogrešanosti žena poročiti. Ako se pa prvi mož vrne, lahko izbira med prvim in drugim. 2. Kip M. B. na Češkem ni uničilo svobodomiselnosti, pač pa kaplan Počural. 3. Vojske so bili krivi kranjski klerikalci. Predsednik Schwarz je brzojavil na Dunaj, da so klerikalci navdušeni za vojsko in vojska je bila. 4. Najuglednejša stranka na Kranjskem je JDS, zato bo pri volitvah njena skrinjica na prvem mestu. (To nam je pa res novo! Op. poroč.) 5. Ako dobimo samoupravo, bo carina na suho robo neznanstvo velika. (Ali Vam je g. Verbič to na uho zašepetal? Op. poroč.) Povedal je še, da njegova stranka kandidira osem duhovnikov, med njimi celo zlatomastnika Biankinija. Tudi z dalmatinskimi patri je v prijateljskem obljemu. Le naše duhovnike mora nazaj v cerkev spraviti, kamor spadajo. S tem bo vera zelo veliko pridobila. O valuti pa ni znil besedice. Razume se, da tudi Sodražani niso hoteli zaostati za tem imenitnim govornikom. Poslali so na oder svojega najboljšega politika Jos. Oberstarja. Ta se je povzpela do gorostasne trditve, da je edinole JDS za agrarno reformo, klerikalci so pa zato nasprotni, ker se škofje in duhovniki boje za svoja posestva. Ker je to že nešteto krat v listih ovrženo, je mož vedoma neresnico govoril. Končno je častiti predsednik Miha Verbič dodal še nekaj prav modrih nasvetov, kakor le on zna, da naj vsi liberalci kakor apostoli gredo od hiše do hiše, od osebe do osebe ter agitirajo, da »milorjubna« stranka JDS dobi tem lepšo večino. Dne 28. novembra se bo pokazalo, kako ga učenci ubogajo.

Ce ne greš volit, pomagaj nasprotniku do zmage!

Milo za drugo.

Včerajšnjemu »Jutru« ni prav, da se je javno napadel kvalificirani kandidat JDS na Štajerskem, g. dr. Brezigar, ter menil: »Gre za volitve, in da se očrni politične sovražnike, ni nobeno sredstvo preunazano.« Vsa slovenska javnost ve, da SLS ni napadla osebo nikogar iz kandidatov JDS ter jih tudi ni hotela, dokler niso nasprotniki prvi napadli dr. Gosarja. Zato pač nikdo ne more zameriti, če ta napad vračamo. Kar se tiče dr. Brezigarja, to je, njegovega opravičenja v včerajšnjem »Jutru«, češ, da je dr. Slokar izjavil, da je prepričan o nedolžnosti dr. Brezigarja, ugotavljamo, da je dr. Slokar v zaslišanju proti dr. Brezigarju izjavil, da sicer nima dokazov, mislil pa je, da je dr. Brezigar protizakonito uporabljal krušne karte, kakor se mu je dalo v ovadbi. Dr. Slokar ni imel naloge,

da išče dokaze, ker je to nalogo prevzela v začetku policija in pozneje preiskovalni sodnik. Ti merodajni faktorji so gotovo bili mnenja, da zadostujejo dani dokazi, ker so dr. Brezigarja 3 mesece držali v preiskovalnem zaporu in ga potem le začasno izpustili ter celo razpisali glavno obravnavo, ki se radi prevrata v odsotnosti dr. Brezigarja ni mogla več vršiti. Dr. Brezigar je pisal takrat svojim prijateljem obupna pisma, da je njegova eksistenca popolnoma uničena. A čemu njegov obup, če se je zavedal svoje nedolžnosti? »Jutro« trdi, da je dr. Slokar po prihodu v Jugoslavijo izjavil dr. Brezigarju, da je prepričan, da je dr. Brezigar nedolžen. To ne odgovarja resnici, ker je dr. Slokar na vprašanje dr. Brezigarja, kako mnenje ima dr. Slokar o njegovi krivdi, odgovoril, da je sodnika poklicana, da to presodi. Nato je dr. Brezigar odgovoril, da si bo to izjavo zapomnil; sicer pa da ima tako zvezo, da se mu bo z lahkoto posrečilo doseči pomiloščenje. »Jutro« pri tej priliki napada tudi dr. Slokarja radi njegove narodnosti. Ugotavljamo, da ko je šlo v Belgradu za nacionalizacijo Verkehrsbank v Ljubljani, je dr. Brezigar v Belgradu nešteto krat interveniral za to, da naj se ta stvar izvede tako, da se določi poseben kapital za to podružnico, ki pa naj ostane v dosedanjih nemških rokah, da se le imenuje slovenski odbor, da bi vanj prišli njegovi somišljeniki! Dr. Brezigar torej nima absolutno nobene pravice soditi v narodnosti dr. Slokarjevi!

Somišljeniki SLS! Na Štajerskem je na prvem mestu!

Kaj demokrat dr. Gosarju očita.

Kaj »demokrat« dr. Gosarju očita. V slepem strahu za izid volitev išče J. D. S. na vse plati, kaj bi očit. A svojemu najnevarnejšemu protikandidatu, Gosarju, in je našla obdolžitev proti njemu v tem, da je leta 1918 v Rusiji storil vse, da je spravil naše vojake domov, da niso ostali v Rusiji sredi viharjev revolucije. Po njihovem mnenju ni bil dr. Gosar moral delati ravno nasprotno, pustiti, da naši vojaki v Rusiji ostanejo in da mnogi izmed njih ne vidijo več svoje domovine! In s tem mislijo dr. Gosarju v javnosti vzeti ugled! Res, strast je slepa.

Politično Agromerkurstvo.

Ko je demokratska stranka jela prejemati čedalje neugodnejša poročila z dežele in spoznala, da ji preti v volivnem boju katastrofalen poraz, je v svoji zmedenosti pograbila po zadnjih sredstvih, ki jih imajo take stranke na razpolago. Privlekla je dve leti staro zadevo Milana Pluta par dni pred volitvami na dan, v upanju, da nastane v javnem mnenju zmeda in pade na dr. Gosarja pred volitvami vsaj nekaj sence. Tu gre za zadevo, o kateri je bila javnost že kolikor toliko leta 1919 informirana. Dr. Gosar je Milanu Plutu bil tedaj javno očitil, da je pri 97. pešpolku v Rusiji poneveril veliko vsoto polkovnega denarja, in izjavil, da bo to tudi dokazal. Milan Plut je bil zato dr. Gosarja tožil radi razžaljenja časti. Ko je pa dr. Gosar zbral uničujoče dokaze proti Plutu, je ta tožbo umaknil, plačal dr. Gosarju stroške in s tem priznal, da je res poneveril, kar mu je bilo očitano. Dr. Gosar je nato (v začetku 1919) zadevo predložil notranjemu ministrstvu v Belgrad, katero je akte vrnilo, češ, da ni povoda nastopiti proti dr. Gosarju, pač pa, da se ima vršiti kazenska preiskava proti Milanu Plutu. Tega mnenja je bil notranji minister demokrat. Proces proti Milanu Plutu se je začel na čuden način zavlačevati. Dr. Žerjav, najvišji čuvaj pravice na Slovenskem, si je v zadnjem času shranil akte svojega političnega prijatelja Pluta, tiščal jih nazaj, da bi ne bil somišljenik njegove stranke ob času volivne borbe zaprt. To bi bil namreč prehud udarec za demokratsko stranko in njeno »Domovino«. Zato je preložil stvar svojega prijatelja do tik pred volitvami, da bi bil njegov prijatelj obsojen in kaznovan šele po volitvah. Ker bo imel dr. Gosar pri tej zadevi tudi kaj govoriti, je jasno, da se morajo akte nanj kot pričó sklicevati. To okoliščina je dr. Žerjav s svojimi listi izbral v eno največjih političnih grdobij. Začel je štiri dni pred volitvami razglasevati, da je dr. Gosar v kazenski preiskavi. Glavna stvar je, da pade za teden dni na dr. Gosarja senca in pridobi propadajoča demokratska stranka par glasov. Povemo Vam, častiti gospod Žerjav, da ste se zopet enkrat urezali. Pokazali ste neovržno, kako radi aete svojo nalogo kot šef naše justične uprave in zato zdaj slovenska javnost zahteva odgovor! To postopanje ima le v gospodarskih agromerkurjih svojo dostojno primero. S takimi ljudmi bo slovensko ljudstvo pri volitvah brezobzirno pomedlo!

Demokrat drug drugega poblija.

Da naši »demokrati« zavijajo vsevpred, vsi vemo. Mislili smo, da bodo po

Volivci! Za volitve Vam oblasti ne bodo dostavile nobenih legitimacij. Pridite na volišče vsi, ki ste nad 21 let stari. Prinesite seboj kot legitimacijo: krstni list ali orožni list ali domovinski list ali policijsko oziroma občinsko potrdilo itd. Spustite kroglico v Ljubljani v drugo, na ostalem Kranjskem pa v tretjo skrinjico.

svoji logiki vsaj dosledni ter bi jim priznali mirnim srcem vsaj eno dobro lastnost. A niti to ni mogoče. Dr. Žerjav je na svojem shodu v Kamniku govoril, da so »demokrati« za avtonomijo in njegovi pristaši so mu verjeli. Pa glej ga spaka! Na shod SLS v »Kamniškem domu« pride Žerjavov učenec dr. Karba (čudno, da ni omedlel v ozračju »rimskega strupa«) in na izvajanja našega govornika izpove jasno in odkrito, da so liberalci za centralizem in to zato, »ker sicer Slovenci ne dobimo nikdar več nazaj na Koroškem in v Rapalli ugrabljenih rojakov«. Pri tej navdušenosti za centralizem so se mu začeli mešati pojmi avtonomije in federalizma tako, da so mu morali navzoči kmetje razlagati in pojasnjevati, kaj je avtonomija. G. doktor, nikar ne imejte nas kmete za tako neumne! V zahvalo za Vaše odkrite besede pa bomo 28. novembra volili vsi zavedni Slovenci stranko, ki je za avtonomijo, vi boste pa s svojim centralizmom lepo doma obsedeli.

Stranka SGOS likvidirala.

Iz Kranja nam pošiljajo sledečo izjavo: »Samostojna gospodarska obrtna stranka za Slovenijo, prva specifično stanovsko gospodarska stranka, se je odločila, pri volitvah dne 28. novembra 1920 nastopiti s samostojno kandidatsko listo, zavečajoča se svoje številne in pri volitvah odločujoče moči, poznavajoče dalje tudi svoje pripadnike kot neustrašene in navdušene borilce za samostojnost na obrtno-gospodarskem polju. Ker pa je ustroj SGOS kot pravkar se ustanovivše stranke izdelan trenutno v velikih obsevih in potrebuje še podrobne organizatorične dela v to svrhu, da s svojim nastopom še takoj prvič izide iz volivnega boja z imponujočo zmago, zato se je za sedanje volitve izjavila pripravljenim pred vsem z ozirom na dejstvo, da je Jugoslovanska demokratska stranka kot edina postavila obrtnike na taka mesta, da jim je s pomočjo obrtnih glasov zagotovljena zmaga, iti v discipliniranih vrstah na volišče za kandidatsko listo JDS. Nasprotno pa SGOS prične za bodočnost takoj z najintenzivnejšim podrobnim delom za osvoboditev obrtništva od katerekoli druge politične stranke. Kandidatje v JDS so se zavzeli zastopati obrtniški stan tudi v smislu navodil in programa SGOS, ki je itak v obrtniških zadevah identičen s programom JDS. Ko to izjavljamo, pozivljemo naše številne pristaše volivce, samostojne obrtnike, obrtne pomočnike in njih prijatelje, da gredo, ne oziraje se na politične smernice JDS to pot kot en mož za kandidatsko listo JDS na volišče, da s tem pokažemo moč in disciplino obrtništva. Zato v boj za kandidate obrtništva JDS, ki so hkrati tudi kandidati SGOS. Kranj, dne 19. novembra 1920. — Načelstvo Samostojne gospodarske obrtne stranke: Mirko Cof, Karel Meglič, Franc Rode. Delegata za radovljiški okraj: Milan Vavpotič, Ivan Petrič.« — Ena stranka bo torej pri volitvah menj. Mati JDS je rodila mrtvo dete in pred seboj imamo parte. Razveseljava pa je nada »samostojne« gorenjske obrtniške stranke, da bodo obrtniki, ki jih je JDS postavila na svojo kandidatsko listo, zmagali! JDS bo srečna, če dr. Tavčarja skozi spravi, ta je pa res dober zastopnik obrtnikov. — Še oče Rebolj ni mislil, da bo prišel na dan tak samostojni spaček in zato utegne izdati protizjavo.

Čehoslovaške zadeve.

Č Koncerti pevskega zbora »Lisinski« (Zagreb) v Pragi. Praški listi poročajo, da je z velikim uspehom nastopil 19. nov. in naslednje večere jugoslovanski pevski zbor »Lisinski« pod vodstvom dirigenta g. Lhotke. Navzoč je bil tudi skladatelj g. Konjović.

g Cene žita padajo tudi v Ameriki. Poročali smo že o padanju cen na Angleškem. Zadnje vesti poročajo isto iz Amerike, kjer so cene žita iste kakor l. 1916.

Č Koliko stanejo čsl. vlado »vladni časopisi«. V proračunu ministra financ stoji tudi postavke izdatkov za vladne časopise: Čsl. Republika, Prager Abendblatt in Uředni list. Tisk stane na leto 2.000.000 čk, papir 2.700.000 k, prejem znaša 1 milijon 260 tisoč k, torej mora doplačati država 3.440.000 čk.

Č Razlastiti nameravajo na Čehoslovaškem okoli 2.710.737 hektarov zemlje veleposestnikov, i. s. na Češkem 767.310, na Moravskem 780.174, v Šleziji pa 213.303 hektare.

Č Sindikat dnevnega tiska v Pragi je izdal 19. t. m. objavo, v kateri zahtevajo časnikarji, da opuste demonstranti svojevoljno zasedbo in rušenje tiskarn in uredništev, ki slučajno v kaki gotovi stvari ne pišejo tako, kakor bi poulični, neodgovorni celmenti radi. — Uradi pa svaré pred nabiranci za češke šolarje v Hebu, ki so v

največ slučajih goljufi, ki bi se s takim nabiranjem radi okoristili.

Č Klin med Poljsko in Madžarsko, ki ga tvori podkarpatsko rusinsko ozemlje čsl. države, bi radi odvzeli Čehom Poljaki in Madžari, da bi naredili iz njega most med obema državama, ki stremita po skupni meji, podobno kakor sta hoteli imeti Jugoslavija in Čehoslovaška most ali koridor čez Ogrsko. Češki listi opozarjajo na propagando med Rusini, ki jo menda od seveva podpira Poljska, od juga pa Budimpešta. Ob zgornji Tisi širi neki Stefan letake, pisane v cerkveni rusinščini, ki napadajo Čeha kot brezverce, ki hočejo razkristijuniti pobožne Rusine. V zapadnem delu tega ozemlja pa propagira neki Kutka odpor proti Čehom, ki gospodarsko izrabljajo Rusine. — Čsl. država ima dosti težav, ki jih pa svobodomiselnici s svojim hujskanjem proti veri in Cerkvi še brez potrebe večajo.

Č Poljaki snubijo Slovake. »Kurjer Lwowski« na prav nedostojen način hujška Slovake proti Čehom in agitira za samostojno Slovaško, ki naj bi stopila — v federativno zvezo s Poljaki. Čehoslovak, pravi, je Čeh, ki je požrl Slovaka. V Poljski je dosti soli in petroleja, visoka kultura, vera spoštovana itd. — Ali je to slovaška vzajemnost?

p Poljski ministri potujejo. Ministrski predsednik Witos in notranji minister Skulski sta pretečeni teden obiskala Volinje, in sicer mesta Luck, Rowno, Wladimir Wolinski in Kowel, pa tudi več vaških občin, da vidita, kako so gospodarili boljševiki.

Č Čsl. senator J. M. Kadlíček, znan kot starosta čsl. o r l o v s k e delegacije na mariborskem orlovskem taboru in častni predsednik orlovskega komerca v Unionu, je bil v pretečenem tednu izvoljen za podpredsednika čsl. senata. Iskreno čestitamo!

Č Na rusinskem ozemlju čsl. republike bivata dva francoska generala s štabom častnikov kot vojaška organizatorja. Češko časopisje pa toži, da se ta dva generala prav malo pečeta s svojim vojaškim poslom, ampak da delata bolj madžarsko politiko. Odkar so ti gospodje, ki ljubijo ugodnosti madžarske gospode v mestih in gradovih, v tem ozemlju, raste madžarski vpliv tam. — Prav kakor koroška plebisitna komisija.

Č Zidovska zveza v čsl. republiki je imela 13. in 14. nov. svoj občni zbor v hotelu »Zlata huse« v Pragi. Sklenili so: navdušiti slovaške Jude za čsl. domovino in s tem dokazati, da so dobri patrioti. Če bi jih le ne bilo toliko! teh patriotov, ki so bili že tudi ruski, avstrijski in poljski patrioti.

Odstop dr. Trumbića.

LDU Belgrad, 23. nov. (ZNU) Kakor znano, je dr. Ante Trumbić demisijsiral kot minister za zunanje stvari. Dr. Trumbić sodi, da je s podpisom rapalske pogodbe dovršena njegova misija, ker je še v decembru l. 1918, ko je sprejel mesto zunanjega ministra, izjavil, da bo ostal na tem mestu samo tako dolgo, dokler se ne reši teritorijalno vprašanje naše kraljevine. Sedaj je naša država dobila svoje zapadne meje, radi česar se je odločil, da odstopi, o čemer je obvestil tudi regenta in ministrskega predsednika dr. Vesniča. Vlada se ni takoj strinjala s tem stališčem in sklepom dr. Trumbića ter je bil včeraj minister za notranje stvari Drašković pri dr. Trumbiću, da bi ga pregovoril, naj ostane na svojem mestu, dokler se rapalski sporazum ne izvrši. Dr. Trumbić je vztrajal pri svojem sklepu ter je vlada naposled sprejela njegovo ostavko, ki jo je snoči ministrski predsednik predložil regentu v odobrenje. Namesto dr. Trumbića bo vodil zunanje ministrstvo ministrski predsednik dr. Vesnić. Minister dr. Trumbić, ki je bil pred vojno znan odvetnik v Dalmaciji, se je bavil že 6 in pol leta z delom za našo državo, najprej kot predsednik Jugoslovenskega odbora v Londonu, potem pa kot jako delaven član naše mirovne delegacije v Parizu in kot minister za zunanje stvari. Dr. Trumbić bo bržkone še tekom tedna odpotoval v svoje rojstno mesto Split, da se odpočije in pozneje prevzame zopet delo za notranjo ureditev naše države.

MINISTRSKI SVET.

LDU Belgrad, 23. nov. (ZNU) Danes se je vršila seja ministrskega sveta, ki je trajala od 10.30 do 12. opoldne. Na seji je ministrski predsednik dr. Vesnić sporočil, da je minister za promet dr. Korošec pristal na podpis rapalske pogodbe, zatem pa da je minister za zunanje stvari dr. Ante Trumbić podal ostavko, ki je bila sprejeta, ter da je za ministra za zunanje stvari imenovan ministrski predsednik sam. Poleg drugih važnih stvari se je razpravljalo zlasti o zadevah, ki se tičejo volitev.

KAKO MISLI ITALIJA IZVAJATI RAPALLSKO POGODBO.

LDU Kraljevica, 23. nov. (ZNU) V Susli, davčna občina Mali Lošinj, je takoj po sklepu pogodbe v Rapallu došlo vojaštvo s karabinjerji v stanovanje župnika Pavla Sabelja in mu izročilo dekret komisarija v Lošnju, s katerim se mu daje na znanje, da je izgnan iz Lošinja na otok Krk, kjer je župnik doma. Karabinjerji mu niso dali več časa, kakor pol ure za odhod, tako da ni mogel urediti niti svojih najnujnejših zadev. Z župnikovim izgonom je hudo prizadeto gospodarsko društvo v Susli, ki je pod njegovo upravo lepo napredovalo. — Iz Martinševce na otoku Cresu so izgnali župnika Dragotina Hlača, kateremu so tudi izročili dekret. Župnika so odvedli z eskorto. V Martinševcih ni niti enega Italijana, ampak samo naši ljudje, ki so sedaj brez duhovnika in brez šole.

KRIZA V ALBANIJI.

LDU Skader, 23. nov. (ZNU) Radi razkola v tiranski vladi in nesloge celokupne vlade z namestniki je nastala v albanski državni upravi zelo resna kriza. Kabinet je podal ostavko ter je novo vlado sestavil Elija beg Vrioni.

LDU Skader, 23. nov. (ZNU) Vzroki razkola v vrhovni albanski upravi so zelo mnogovrstni. Glavni so naslednji: 1. Pomohamedanjenje albanske uprave, ki neče priznati kristjanov; 2. vzpostavitev kneza Wieda, ki goji resne namene; 3. volitve v skupščino, ki jih neče priznati inteligenca. 98.87 in pol, Bukarešta 715, madžarske žigosane krone 100, Praga 599, Varšava in Krakov 105, češkoslovaške krone 5000 ali 801, novi dinarji 1475.

LDU Skader, 23. nov. (ZNU) Sodijo, da je prišel v novo albansko vlado nov element, germanofilski, tako da je sedaj nova vlada italijano-germanofilski. Rodbina bega Vriona je iz Derata ter je znana, da je nasprotna Italijanom. Vrioni je predsednik nove vlade, Fuad beg je minister za notranje zadeve ter je bil velik prijatelj Mladoturkov, medtem ko je sedaj pristaš Kemal paše, finančni minister pa je Zef Turani, ki je bil znan avstrijski agent v Skadru.

NOVA POGAJANJA V RIGI.

LDU Varšava, 23. nov. (PBA) V nedeljo zvečer je predsednik sovjetske mirovne delegacije Joffe izročil poljski mirovni delegaciji noto, v kateri predlaga, naj se zopet prične pogajanja za mir.

LDU Riga, 23. nov. (Orient.) Joffe je v soboto odposlal dve notii poljski delegaciji. Prva se nanaša na to, da se poljske čete pomaknejo do premirne črte, druga pa naznanja, da se poljski državljani bijejo v vrstah Petljure in Balahoviča ter da sovjetska vlada teh Poljakov ne bo smatrala za vojake in da jih bo dala postreliti, če jih ujame. V odgovoru je izjavil Dabski, da so poljske čete že dobile povelje, da odkorakajo do premirne črte. Kar se tiče ujetnikov Petljurovih in Balahovičevih čet, pa to ne zadeva Poljske. Opozarja sovjetsko vlado na to, da bi povzročilo pomanjkanje živelekoljubnega čuta nasproti ujetnikom Poljakom Balahovičeve in Petljurove vojske splošno ogorčenje.

ZA GRŠKI PRESTOL.

LDU Atene, 23. nov. (DunkU) Vlada je sklenila, odrediti plebiscit na podlagi volivnih list nepreklicno v najkrajšem času, da bi pospešila vrnitev kralja Konstantina. Kakor javlja časopisje, ki stoji v bližini, bo odpotoval ministrski predsednik Rhalis v glavna mesta entitnih držav, da se neposredno dogovori s predsedniki entitnih vlad.

LDU Atene, 23. nov. (Brezlično.) Vlada je preložila prvotno za 28. novembra sklicano zborovanje parlamenta na dne 5. decembra. Zborovanje bo odločilo v vprašanju, ali naj se stavi na dnevni red poročilo glede povratka kralja Konstantina na grški prestol, ali ne.

ZVEZA NARODOV.

LDU Ženeva, 23. nov. (DunkU) Kakor doznava švicarska brzojavna agencija, je danes še skoraj gotovo, da bosta bivši sovražni državi Avstrija in Bolgarija sprejeti v zvezo narodov. Istotako bodo skoro gotovo sprejeti tudi Finska, Albanija in Luksemburška. Nasprotno pa prevladuje mnenje, da take države, ki doslej niso bile uradno priznane ali ki so bile samo deloma priznane, ne bodo sprejete v zvezo narodov, ker bi se na ta način povzročile komplikacije.

ČEHI IN NEMCI.

LDU Praga, 24. nov. (DunkU) Na večerjajući seji odseka za zunanje zadeve je izjavil minister dr. Beneš, da ni bila odpisana avstrijski vladi verbalna nota v zadevi dunajskih čeških šol s strani češkoslovaške vlade, ker je edino zveza narodov razsodišče za take in enake zadeve. Vlada češkoslovaške republike se bo ravnala po navodilih zveze narodov, pri tem pa odločno odklanja vsako vmešavanje v notranje zadeve tujih držav. Demonstracije proti češkoslovaški republiki na Dunaju, ki so se vršile pred kratkim, pa so napotile mi-

nistra, da je stavil avstrijski vladi vprašanje, katero načelno stališče da zavzema avstrijska vlada napram tem demonstracijam.

Somišljeniki! Skrinjica SLS v Ljubljani je na drugem mestu. Vrzite krogličico v drugo skrinjico!

Kje bomo volili v Ljubljani?

I. volišče v Mestnem domu.
(1097 volivcev.)

Tukaj volijo: Stritarjeva ulica, Šolski drevored, Pogačarjev trg, Lingarjeva ulica, Pred škofijo, Semeniška ulica, Vodnikov trg, Študentovska ulica, Krekov trg, Kopitarjeva ulica, Poljanski nasip, Poljanska cesta, Barvarska steza, Na stolbi, Strossmayerjeva ulica, Streliška ulica, Ciril Metodova ulica, Ulica Stare pravde, Vojvođe Mišiča cesta, Domobrnska cesta, Ambrožev trg, Delarska ulica, Cesta na Kodeljevo, Mesarska cesta, Živinozdravniška ulica, Kapiteljska ulica.

II. in III. volišče v šentjakobski dekliški šoli.

(II. od A do N 767; III. od O do Ž 623 vol.)

Semkaj spadajo: Mestni trg, Cankarjevo nabrežje, Ribja ulica, Ključavničarska ulica, Krojaška ulica, Pod trančo, Stari trg, Sv. Jakoba nabrežje, Sv. Jakoba trg, Vodna steza, Trubarjeva ulica, Ulica na grad, Reber, Privoz, Za gradom, Zatiška ulica, Sv. Florijana ulica, Osojna pot, Grajska planota, Sodarska steza, Rožna ulica, Hrenova ulica, Vožarski pot, Pred prulami, Na prulah, Žabjak, Zvonarska ulica, Tesarska ulica, Sredina, Gruberjevo nabrežje, Karlovska cesta.

IV. volišče v šoli na Cojzovem grabnu.
(1003 volivci.)

Tu volijo: Cojzova cesta, Emonska cesta, Na mirju, Krakovska ulica, Krakovski nasip, Vrtna ulica, Kladezna ulica, Rečna ulica, Gradaška ulica, Cerkvena ulica, Kolezijska ulica, Zeljarska ulica, Karunova ulica, Pri brvi, Vogelnja ulica, Veliki stradon, Pot na Rakovo jelšo, Pot na pasji brod, Trnovska ulica, Trnovski pristan, Konjušna ulica, Pred konjušnico, Jeranova ulica, Na miyki, Cesta v mestni log, Zeleni pot, Cesta na loko, Stranska pot, Opekarska cesta, Mala čolnarska ulica, Velika čolnarska ulica, Cesta dveh cesarjev, Emonska cesta.

V. volišče na državni obrtni šoli.
(1038 volivcev.)

Tu volijo: Breg, Križevniška ulica, Salendrova ulica, Valvazorjev trg, Turjaški trg, Čevljarska ulica, Jurčičev trg, Židovska steza, Židovska ulica, Dvorni trg, Gosposka ulica, Vegova ulica (št. 10 in 12), Rimska cesta, Gorupova ul., Aškerčeva cesta, Marmontova ulica, Glinška ulica, Na bičevju, Tržaška cesta, Pred igriščem, Vrtača, Lepi pot, Gradišče (št. 14, 15 in 17).

VI. volišče na drž. realki.
(1005 volivcev.)

Semkaj spadajo: Kongresni trg, Wolfova ulica, Prešernova ulica (3, 5, 7, 9, 11), Šelenburgova ulica, Gradišče (1, 2, 3, 4, 5, 7, 9, 10, 11, 13), Vegova ulica (2, 4, 5, 6, 8), Hilserjeva ulica, Soteska, Simon Gregorčičeva ulica, Bleweisova cesta, Zadržna ulica, Pot v Rožno dolino, Cesta na Rožnik, Večna pot, Erjavčeva cesta, Levstikova ulica, Nunska ulica, Šubičeva ulica, Knafljeva ulica, Beethovnova ulica, Gledališka ulica (brez 7 in 10), Pod turnom, Aleksandrova cesta (leva stran), Muzejski trg, Zagata, Igriška ulica.

VII. volišče v I. drž. gimnaziji.
(922 volivcev.)

Tu volijo: Aleksandrova cesta (desna stran), Tomanova ulica, Gajeva ulica, Dunajska cesta, Janez Trdinova ulica, Gospodarska cesta, Cesta na Gorcnjsko železnico, Za bežigradom, Hranilnična cesta, Vodovodna cesta (št. 24, 26 in 28), Kolezijska ulica, Krnsnikova ulica.

VIII. volišče v justični palači;
835 volivcev.

Semkaj spadajo: Prešernova ulica (leva stran), Sv. Petra cesta do št. 34, Sv. Petra nasip do št. 35, Prečna ulica, Obrežna steza, Kolodvorska ulica, Miklošičeva cesta, Dalmatinova ulica, Kralja Petra trg, Sodna ulica, Cigaletova ulica, Komenskega cesta do Resljeve ceste, Slomškova ulica do Resljeve ceste, Dovozna cesta, Linhartova ulica, Pokopališka ulica do št. 19, Cesta na južno železnico, Pražakova ulica, Franciskanska ulica.

IX. in X. volišče, in sicer IX. na učiteljsku od A do L 568 volivcev,

X. volišče v šoli na Ledini od M do Ž 584 volivcev.

Tu volijo: Resljeva cesta, Tabor, Sv. Petra cesta od št. 36 do konca, Sv. Petra nasip od št. 37 do konca, Vrhovčeva ulica, Metelkova ulica, Čopova cesta, Škofja ulica, Stanko Vrazov trg, Usnjarska ulica, Radekega cesta, Hrvatski trg, Ilirska ulica, Vojaška ulica, Prisojna ulica, Na Friskovu, Pokopališka ulica od št. 29 dalje, Slomškova ulica od št. 7 dalje, Komenskega ulica od št. 16 dalje.

XI. volišče v ubožnici v Japljevi ulici.
648 volivcev.

Tu volijo: Ahaciljeva cesta, Sv. Martina cesta, Zaloška cesta, Stara pot, Cegnarjeva ulica, Holzapfiova cesta, Bohoričeva ulica, Ravnikarjeva ulica, Zalokarjeva ulica, Poljska cesta, Japljeva ulica, Jenkova ulica, Korytkova ulica, Vodmatški trg, Na zavrteh.

XII. volišče na vojaškem strelišču.
547 volivcev.

Tu volijo: Izanska cesta, Dolenjska cesta, Hradekega vas, Rakovniška ulica, Galjeva, Orlova ulica, Črna vas, Illova, Hauptmanca.

XIII. in XIV. volišče v šišenski šoli, in sicer XIII. s črkami A do L, 743 volivcev,

XIV. pa s črkami od M do Ž, 778 volivcev.

Tukaj volijo volivci iz Spodnje šiške.

Dnevne novice.

— Umrla je v Dobrunjah pri Ljubljani gospa Frančiška Anžič, mati g. stolnega vikarja Antona Anžiča. Pogreb bo v petek dopoldne ob 9. uri na pokopališču v Dobrunjah. Naj v miru počiva!

— V Krškem je umrl dne 22. novembra po kratki bolezni g. notar dr. Jurij Pučko.

— Samostojni prijatelji kmetov v Polhovem gradu. V zadnjih številkah »Kmetijskega lista« se par liberalcev in socialistov iz tabora »Samostojnih« zaletava v našega gosp. kaplana, ki mu pa seveda ne morejo drugega očitati, kakor da je priden delavec za cerkev in za razne naše organizacije, kar pa seveda »samostojnim« liberalcem in socialistom kaj močno smrdi. Bolj pametno bi bilo, ko bi ta »samostojni« gospoda pred svojim pragom dobro pomedlali! Tam je smeti, da čez ne vidijo! — Samo en slučaj tukaj opišemo. Do zdaj so naši otroci dobivali skoro vse šolske potrebščine zastoj v šoli, letos pa nič, zato moramo zanj vse kupovati v trgovinah. Tudi naš ljuboznjivi »samostojni« župan Gradišča prodaja šolske zvezke, pa kakol! Vsak zvezek je pri njem za 60 vinarjev dražji, kakor pa ravno isti zvezek v drugi trgovini v Polhovem Gradu. 60 vinarjev je seveda dandanes prav majhna vsota, ampak pri stotinah in stotinah pa to nanese prav lep denar, ki gospodu županu, »velikemu prijatelju in skrbnemu očetu vseh občanov« (kakor sam o sebi rad pravi) gotovo prav pride, tembolj, ker letos tudi v šoli zahtevajo več zvezkov, kot vsa prejšnja leta. To je samo ena stvar izmed mnogih, sicer se bomo pa že še pomenili, n. pr. o žilindri in podobnih stvarih. »Samostojnemu« ljubljanskemu vozniku je seveda vseeno, kakšne stroške imamo mi s svojimi otroci za šolo, posebno če gre to v njegov šep, nam pa to ni vseeno, zato pa bomo s takimi kandidati pomedlali v nedeljo pri volitvah, kar pa bo še ostalo, pa pri prihodnjih občinskih volitvah. Na svidenje! Pograbe.

— Velika sirovost »demokratov« in »samostojnežev« v Mirnapeči. Sirovost, ki je ne moremo zadosti opisati, so pokazali nasprotniki katoliškega življa v že itak zloglasni župniji Mirnapeč na Dolenjskem zadnjo nedeljo ob priliki gledališke predstave Krekove igre »Tri sestre«, ki jo je uprizorilo tukajšnje kat. stov. izobraževalno društvo. Ko so igralci proti pričakovanju občinstva odigrali prvovrstno prvo in drugo dejanje, se je zaslislal že takoj ob pričetku tretjega dejanja pri vходу šum in glasno govorjenje, ki je vedno bolj rastlo. Brez vstopnic so namreč udrl podli sovražniki našega izobraževalnega gibanja v Društveni dom, so zabarikadirali izhod ter začeli uprizorjati nasilno motenje. Zahtevi občinstva, naj se motilec odstrani in vrata zapro, se ni ugodilo. Kmalu nato so nastali kriki, vriskanje, vpitje, zmerjanje, kakor: »Dol, farovski p.....«, in vsega tega ni hotelo biti konec. Otroci so v silnem strahu zbežali na oder, ljudstvo je bilo vznemirjeno. Gospod režiser, jurist Rozelj je stopil pred gledalce in je naznanil, da je prisiljen predstavo ukiniti. Nato je g. kaplan še enkrat odločno zahteval, naj se motilec odstrani in naj dajo mir, češ, prireditelj se mora izpeljati do konca. Ker so bile njegove besede bob v steno, jo udere, svest si svoje moči, proti izhodu in vrže najsilnejšega razgrajča sročeno iz dvoran. Nato so zapustili društveno dvorano tudi drugi nepridipravi. Ker so se slišali kriki: »kaplana topot«, je zapustilo občinstvo v bojami in paniki društveno dvorano. Vpiti, razgrajanje, kletev, grožnje pred Društvenim domom in po vasi je trajalo do noči. Prireditelj je ostala nedovršena.

— Volivno gibanje v Moravski dolini. Iz Moravske doline nam poročajo: Večere preteklega tedna smo porabili za pripravo na volitve. Zbirali smo se po vaseh, poljskevali

važnost volitev ter razlagali pomen naše stranke. Vrlo so uspeli naši sestanki v Prekrulci, Podbrdom, v Prekru in Kosezah. Zaniniv je bil sestanek v Dešnu, kamor sta zastopnika »samostojnih« ter komunistov prinesla kup nevednosti. Razkoračil se je čevljar »tiki-taki«, samostojnež, ki je pokazal, da se zna imenitno pridruži, v pojmovanju politike pa da se nahaja sto let za luno. Rekel je, da ima v Sloveniji vsak duhovnik po dve stranki. Na poziv, naj to dokaže, je dejal: »Imamo šest strank, v Moravčah pa tri duhovnike, na vsakega pridota dve stranki«. Celo njegovi pristasi, ki so potuhnjeno sedeli med našimi možmi, so se smejali njegovi neumnosti. Nekdo je šepetal tovarišu: »Bojim se, da bo »tiki-taki« ustanovitelj sedme stranke za Rožičevo hruško...« Zagovornik komunistov, Planjavčev Tone, je dobil skomine po ruskih »bonbončkih«, ki so se mu slednjič grozovito zaleteli. Izustil je trditve, katero si je voditelj sestanka v navzočnosti treh prič zabeležil, da se dožene na narodnjem mestu. Toneta je pogrelo in strahu se mu je obesil nos, nakar je tudi čevljarju otekla korajža. — Naši ljudje so dobili na tem sestanku jasno sliko, kakšni revčki so tisti, ki nič ne berejo in verjamejo vsako budalost, katero rodi nevera in sovraštvo do duhovnikov.

— Občni zbor »Slovenskega Rdečega križa« v Ljubljani se vsled nastalih ovir dne 28. novembra ne vrši in se preloži na nedoločen čas.

— Koroška gospodarska družba obvešča vse trgovce, občinske tajnike in vodje bivših gospodarskih odborov velikovskega in borovljanskega okraja, da se nabajata pisarni podružnice Sinčevas in Podgora v Ljubljani, skladišče Balkan, na kateri naslov se lahko vrece in druga embalaža vrnejo in kjer se zamorejo urediti zaostali obračuni.

— Pragmatiziranje nepragmatičnega poštnege uradništva. Na odločno in solidarno zahtevo poštne organizacije se je ministrstvo vendar odločilo, da popravi krivico, ki se je godila nepragmatičnemu poštnege uradništva napram uradništvu drugih resortov z isto in celo manjšo predizobrazbo. Z odlokom z dne 20. oktobra 1920, št. 32.501 ministrstva pošte in brzojava, se ima takoj izvesti pragmatizacija nepragmatičnega poštnege uradništva na podlagi § 52 službene pragmatike iz l. 1914 in uvrstiti v skupino D državnih uradnikov. Osnutek pragmatizacije razpošljemo vsem uradom. — Zveza poštne organizacij v Ljubljani.

— Pripravljalni odbor učiteljskega društva za Mežsko dolino v Prevaljah potrebuje, da more zastopati interese kor. učiteljstva, nemudoma naslove vseh koroških učiteljev in učiteljic, bodisi da stanujejo na Koroškem ali izven Koroške. Javite takoj naslove! Odbor.

— Izžrebanje obligacij Dolenjske železnice. Opozarjamo naše čitatelje na razglas upravnega sveta Dolenjskih železnic v »Uradnem listu«, s kojim so naznanja, da se bodo izžrebane 4 % prioritetne obligacije te družbe ter do 1. junija tega leta zapadli kuponi omenjenih prioritetnih obligacij od 1. decembra t. l. dalje izplačovali pri Kranjski hranilnici v Ljubljani.

— Kovani drobiž. Minister za finance je določil komisijo, ki ima nalogo prevzeti kovani drobiž, ki se izdeluje v dunajski kovanilnici denarja. Komisija bo jutri odpotovala na Dunaj, odkoder bo začela odposiljati novi drobiž v določenih množinah v posamezne pokrajine. Vrednost novega kovanega drobiža znaša 30.000.000 din.

— Požar na Ježici pri Ljubljani. Dne 23. novembra zvečer ob pol 10. uri je na še nepojasnjen način izbruhnil ogenj v kozolec g. Antona Vilfana. Kozolec, obsegajoč 12 oken, poln strelja, je bil v trenutku ves v ognju, katerega ni bilo mogoče omejiti, čeprav so bili gasilci takoj na mestu. Škoda je precejšnja.

— Za godbo kosovske divizijske oblasti v Prištini. Ki se sedaj snuje, se iščejo godci za godala na lok in za pihalce, ki dobivajo z vsemi pripadajočimi dokladami po sposobnosti do 800 dinarjev mesečno. Sposobni glasbeniki, ki nameravajo stopiti v to godbo, naj se prijavijo kapelniku muzike kosovske divizijske oblasti v Prištini. — Ista godba sprejme 20 gojencev, kateri se morajo obvezati, da bodo služili še 6 let po končani predizobrazbi in vstopu v godbo. Gojenci morajo vložiti prošnjo za sprejem s sledečimi dokumenti: 1. Npravitveno izpričevalo, 2. odobritev staršev ali varuhov za vstop v godbo, 3. šolsko izpričevalo, da so končali ljudske šole, 4. krstni list (da niso mlajši od 12 let in starejši od 18 let). Prošnjo se morajo vložiti do 1. decembra 1920. Slovenski listi se naprošajo, da ponatisnejo to notico. — Urad za zaščito beguncev.

— Razpis tobačnih zalog. Tobakna zaloge v Mozirju je do 21. decembra 1920 vnovi potom javnega natečaja razpisana. V enoletnem času se je v tej zalogi oddalo tobačnih materialij za 1.336.531 K 93 v kupne cene, v založno trafiko pa po konzumentski ceni računeno za 153.708 K 35 v, na kar je založniku pripadel trafikantski dobiček po 12.974 kron 35 vin. Sedanja poprečna opravilna od zaloge je znašala letno 1880 K. Natančnejši podatki se izvejo pri finančnem okrajnem ravnanstvu v Mariboru in pri vodstvu preglednega okrajne finančne straže v Celju. Položiti se mora, predno se ponudba izroči, 13.400 K jamščine. — Tobakna glavna zaloge v Laškem je do 21. decembra 1920 vnovi potom javnega natečaja razpisana. M. enoletnem času so

je v tej zalogi oddalo tobačnih materialov za 3.438.867 K 31 v kupne cene, v založno trafiko pa po konzumentni cen računeno za 593.127 kron 62 vin, na kar je založnik pripadel trafikantski dobiček 49.179 K 68 vin. Dosedanja založniška opravila je znašala 1,3 odstotka. Natančnejši podatki se izvejo pri finančnem okrajujem ravnanstvu v Mariboru in pri oddelku finančne straže v Laškem. Položiti se mora, predno se ponudba izroči, 34.400 kron jamščine. — Tobačna glavna trafika v Laškem št. 128 je do 21. decembra 1920 potom javnega natečaja razpisana. V enoletnem času se je za to trafiko dobavilo tobačnega materiala za 35.325 K 30 v, od česar je znašal trafikantski dobiček 3307 kron 23 vin. Predno se ponudba izroči, se mora položiti 300 K jamščine.

— **Zaprtje.** La Gazette Médicale de Paris poroča, da »Franz-Josef«-grenica pogosto že v majhnih množinah izobno deluje.

— **Čevlje kupujte** od domače tvornice **Peter Kozina & Ko**, založna Ljubljana, Breg. Znižane cene. Pri naročilu se izvolite sklicovati na oglas v »Slovenec«.

42 novih hiš za vagonarje.

Kakor izvemo, se bo še letos začelo graditi 42 hiš za prebivalce v vagonih in barakah. Hiše se bodo gradile v Šiški in Med hmelju pri Sv. Križu. Za zgradbo teh hiš je določen denar, ki ga je glasom dr. Gosarjeve stanovanjske naredbe št. 166 od milijonarjev in kapitalistov prejel stanovanjski urad.

Dr. Gosarjeva stanovanjska naredba, ki so jo liberalci radi svojih milijonarjev tako pobijali, bo ubogim vagonarjem vendarle priborila poštna stanovanja.

Zeleti bi bilo, da bi se z zgradbo teh 42 hiš za nesrečne vagonarje čimprej pričelo.

Ljubljanske novice.

Ij **Somišljeniki in somišljenice** iz vodmatskega okraja! Danes v četrtek dne 25. novembra ob 8. uri zvečer bo v Šentpetrskem prosvetnem društvu shod za naš (vodmatski) okraj. Vsi na shod! Predsed.

Ij **Seja krajevnega volivnega odbora SLS** za kolizejski in kolodvorski okraj se vrši v četrtek dne 25. t. m. ob pol 8. uri zvečer v I. nadstropju Jugoslovanske tiskarne. Pridite vsi gotovo! Prinesite izročene listke! — Predsednik.

Ij **Šentjakovski volivni odbor SLS** ima danes ob pol 8. uri zvečer važno sejo. Pridite vsi!

Ij **Franciščanska Marijina kongregacija**. V nedeljo 28. t. m. ob pol 5. uri popoldne priredi Franciščanska Marijina kongregacija predstavo »Dve materje«. Vstopnice se dobijo v predprodaji na samostanski porti pri oo. franciščankah.

Ij **Šentpetersko prosvetno društvo** ponovi v nedeljo 28. t. m. ob pol 8. uri zvečer v Ljudskem domu Medvedov večer. Spored: Na materinem grobu, deklamacija in narodna igra »Stari in mladi«. Vstopnice v predprodaji od torka do sobote pri gđ. Strahovi (Sv. Petra cesta št. 77) od 4. do 6. ure popoldne.

Ij **Poročil** se je včeraj g. Karol Sapirol, ruski dijak, sin tovarnarja, doma iz Vladivostoka, z gđ. Anko Ložar v St. Vidu pri Stični ter vstopil v katoliško vero. Mladina poročencema obilo sreče!

— **Izgubil** je g. J. T., Kolodvorska ulica 34, I. nadstropje, svileno crpe-de-Chine obleko (svileni krep) na cesti na Južno železnico. Poštenega najditelja prosimo, da jo povrne proti nagradi.

Orlovski vestnik.

Organizatorični tečaj O. Z. se prične 6. decembra 1920 v Ljubljani. Udeleženci se zbere ob 11. uri dop. v Ljudskem domu. Hrana in prenočišče bo stalo 30 K dnevno. Glede olajšav na železnici se ni odločilo, sporočimo pravočasno. Prijave pošljite nemudoma O. Z.

Dijaški vestnik.

d **Danica**. Sklicujem 5. redno odborovo sejo, ki se vrši v petek, dne 26. novembra ob pol 8. uri zvečer v lokalu »Danice«. Prisotnost vseh odbornikov brezpogojno potrebna! — **Podpredsednik.**

Turistika in sport.

Vsi sportni klubi imajo v smislu sklepa seje načelnikov sportne zveze z dne 22. t. m. javiti število svojih izvršujočih članov s stanjem od 22. t. m. Prijave morajo biti dopolnane do 30. t. m. Sportna zveza.

Najnovejša poročila.

Dr. KOROŠEC ZA VERSKO SVOBODO. Belgrad, 24. nov. (Izvirno.) Danes se je minister dr. Korošec dalj časa posvetoval z min. predsednikom dr. Vesničem o vprašanju veronauka na vojvodinskih šolah, kjer je Pribičević prepovedal verski pouk. Min. predsednik je priznal važnost tega vprašanja.

NAPREDEK LJUDSKE STRANKE V SREMU.

Novi Sad, 24. nov. (Izvirno.) Po vesteh, ki prihajajo, stoji Ljudska stranka v Sremu čvrsto. Vsi napor Radičevcev in njihovega demagoštva ne pomagajo mnogo. Ljudstvo prihaja do zavesti, da bi po Radičevih načelih došlo do osnivanja Velike Srbije. Radičevci propadajo na vseh straneh. Njihov agitator dr. Kežman je opustil nadaljnjo agitacijo in se umaknil v Vinkovce. Radičevci so v Sremu na skupščinah Ljudske stranke, da bi razburili ljudstvo, klicali »živjo Franc Jožef«. Na skupščini Ljudske stranke v Sremskih Karlovcih je Radičev kandidat izjavil na ugovore, da priznava konstituantu v Belgradu in da je njegov program isti kakor Ljudske stranke.

NAŠA STRANKA V BOSNI.

Sarajevo, 24. nov. (Izv.) Preteklo nedeljo se je vršilo večje število dobro obiskanih shodov ljudske stranke, na katerih se je razpravljalo o volivnih vprašanjih.

VOLIVNO GIBANJE V BOSNI.

Sarajevo, 24. nov. (Izvirno.) Nosilci hrvatske ljudske stranke za Bosno v Sarajevu sta dr. Maraković in Popović, v tuzlanskem okrožju kmet in predsednik ljudske stranke z aBosno Joso Hrgović ter župnik Marko Nešić, v banjaluškem okrožju Mirko Djurkovečki in Stjepan Ezgeta, v travniškem okrožju dr. Sprajcer in Stjepan Prgomec.

RAZKOL MED DEMOKRATI.

LDU Belgrad, 23. nov. (ZNU) V niškem okrožju je poleg oficijelne kandidatne liste demokratske stranke postavljena še posebna demokratska kandidatna lista, katere nosilec je posl. Dragoslav Agatonović, kot kvalificiran kandidat pa je postavljen odvetnik Aleksa Slepčević iz Niša.

ALBANSKE ZADEVE.

LDU Skader, 23. nov. Albanska vlada v Tirani je sklenila, nastavi tri italijanske častnike, ki bodo delovali kot instruktorji v albanskem orožništvu. — Ob priliki albanske vpada na jugoslovansko ozemlje pri Debru meseca avgusta t. l. je znani Albanec Man Bisa javno in ostro kritiziral početje albanske vlade, ki je hujskala prebivalstvo proti Srbom. Irham bej, bratranec predsednikovega namestnika Ahib paše, je nato na mestu ubil Man Biso.

DIPLOMATSKI SPORAZUM Z ITALIJO.

LDU Belgrad, 24. nov. (ZNU) Razen sporazuma glede jadranskega morja in zapadnih mej so objavile »Službene Novine« tudi pogodbo glede diplomatskega sporazuma z Italijo, ki je bil sklenjen v Rapalu in je že ratificiran. Ta pogodba gre v prvi vrsti za to, da pazita obe državi na to, da bosta Avstrija in Madžarska striktno izvršili mirovne pogoje, dalje, da se razbije protidržavni program, ki se iz teh držav razvija proti nam in Italiji.

MEJA MED ITALIJO IN AVSTRIJO.

LDU Innsbruck, 23. nov. (DunkU) List »Meraner Bürgerblätter« javlja, da je razmejitvena komisija na podlagi svojega delovanja na Brennerju došla do spoznanja, da leži kolodvor Brenner severno od razvodja. Ker pa je v st. germainski mirovni pogodbi določeno, da ima razvodje tvoriti mejo med Italijo in Avstrijo, je mogoče, da bo meja tekla južno od kolodvora Brenner in da ostane kolodvor pri Avstriji.

ITALIJA DEMENTIRA.

LDU Rim, 23. novembra. (Stefani.) Po poročilih iz Zadra, da so D'Annunzijeve legijonarji zasedli otoka Silbo (Selve) in Olivo (Ulbo), so take govorice popolnoma neresnične.

MALA ENTENTA.

LDU London, 23. nov. (Reuter) »Times« pišejo v uvodnem članku o možnosti, da so Češkoslovaška, Jugoslavija in Rumunija že podpisale konvencijo, s katero se obvezujejo upirati proti vzpostavitvi Habsburžanov. Ako ta pogodba obstaja, bi mogla ustanoviti trajno prijateljsko razmerje med Italijo in Jugoslavijo in bi mogla ojačiti države, nastale iz bivše Avstroogrške.

BOLGARIJA ISČE STIKOV S POLJSKO.

LDU Varšava, 23. novembra. (PBA) Zastopnik Bolgarije Madjarov je dospel semkaj. Njegov prihod ima namen uvesti diplomatske stike med Poljsko in Bolgarijo. Govore, da pride v kratkem tudi ministrski predsednik Stambulinski v Varšavo.

DELO ZA AVSTRIJSKO-OGRSKO-NEMSKO ZVEZO.

LDU Budimpešta, 23. novembra. Budimpeštanski listi priobčujejo razgovor z dr. Heimom, ki se mudi tukaj že dva dni in ki je med drugim dejal, da se mora Bavarska na vsak način priključiti Avstriji in Madžarski, ker ni med njimi nikakršnih nasprotstev. Bavarska želi, da se bratsko avstrijsko ljudstvo spoji z federalistično Nemčijo. Tej priključitvi nasprotujejo sedaj ovire, ki jih ni mogoče odstraniti. Avstriji pa, katere hoče in mora živeti, kaže pot Donava. Zato je treba misliti na to, da se ustvari prijateljstvo med Avstrijo in Madžarsko. München, Dunaj in Budimpešta si morajo podati roke. Dr. Heim je danes odpotoval na Dunaj.

GORNJE-SLEZIJSKO VPRAŠANJE.

LDU Zagreb, 24. nov. Poljski generalni konzulat v Zagrebu na podlagi dobljenih poročil dementira vest, po kateri se baje poljske čete grupirajo na gorenje-slezijski meji. To vest so zadnje čase nekoli-kokrat prinesli ljubljanski listi. Poljska vlada ima v rokah ves dokazilni material, da uradna Nemčija sistematično intenzivno organizira svoje čete, ki imajo nalogo, da z oboroženo silo preprečijo plebiscit v Gorenji Sleziiji. Vse vesti o tem, da se baje poljske čete zbirajo ob gorenji slezijski meji, je treba smatrati za izmišljeno in namenoma širjeno po Nemcih zato, da zakrijejo svoje vojaške priprave.

PROGRAM AVSTRIJSKEGA KANCELERJA.

LDU Dunaj, 23. nov. (DunkU) V današnji seji narodnega sveta je bilo najprej izvoljenih nekaj odsekov. Nato je povzel besedo zvezni kancelar dr. Mayr ter je podal zbornici namere in smernice, ki bodo vodile vladu pri njenem delovanju. Glede tečajnega položaja, v katerem se nahajata ljudstvo in država, je treba predvsem gledati na gospodarska vprašanja. Dalje je zvezni kancelar poudarjal potrebo delovati proti razmnoževanju papirnatega denarja in naraščanju primanjkljaja v državnem proračunu. Omenil je, da je neobhodno potrebno zboljšati prometna sredstva s tem, da se pomnože železniški vozovi in da se železnice elektrificirajo ter da se povzdigne tujski promet. Glede trgovske politike se bo vlada prizadevala, skleniti še več gospodarskih dogovorov z inozemstvom, zlasti glede prometa s sosednimi državami. Kompenzacijska trgovina naj se spravi v sistem, ki bo dovoljeval nemoteno zamenjavo blaga. Zvezni kancelar je nato napovedal revizijo avtonomnega carinskega tarifa. Nato je govoril o važnih nalogah na polju socialne uprave ter o važnih delih na polju pravosodstva. Z ozirom na zunanjo politiko je izjavil zvezni kancelar, da mora Avstrija stopiti v dobre in zaupne stike z vsemi državami, zlasti mora gojiti prijateljstvo do bratskega ljudstva v nemški državi. Lojalno izvrševanje dolžnosti, katere nalaga st. germainka mirovna pogodba, smatra Avstrija v okviru njenih finančnih zmognosti za samo po sebi umevno. Priča-kuje sprejema v zvezo narodov in zahteva, da se ugotdi pravica, ki so ji zagotovljene po mirovni pogodbi, zlasti kar se tiče zapadne Madžarske. — Zbornica je sklenila, da začne o izjavi zveznega kancelarja debato, ki se je takoj začela.

Gospodarstvo.

BORZA.

LDU Zagreb, 24. nov. (ZNU) Devize: Berlin 191—192, Bukarešta 0, Italija 512 do 515, London ček 458—460, Newyork 126—127, Pariz 815—820, Praga 157—159, Sofija — Svica 2050—2125, Dunaj 26.30 do 26.60. Valute: Ameriški dolarji 126 do 127.50, avstrijske krone 27.50—28.50, bolgarski levi 0—160, carski rublji 80—85, češkoslovaške krone 155—160, angleški funti 460, francoski franki 850—0, grške drahme 0, napoleonor 445—455, nemške marke 190—192, rumunski lei 200, italijanski lire 500—504, turška lira 500.

LDU Praga, 24. nov. (ČTU) Devize: Belgrad 252, Zagreb 62.75, Dunaj 16.25, Budimpešta 16.25, Varšava 17.50, Sofija 101.75, Bukarešta 119.25. Valute: dinarji 246, avstrijske krone 16.25.

LDU Curih, 24. nov. (ČTU) Devize: Berlin 9.30, Holandija 195, Newyork 635, London 22.27, Pariz 39.20, Milan 24.35, Bruselj 41.50, Kodanj 86.50, Stockholm 123.25, Kristianija 85.60, Madrid 83.50, Buenos Aires 220, Praga 8.10, Varšava 1.90, Zagreb 5, Budimpešta 1.40, Bukarešta 9.45, Dunaj 1.95, avstrijske žigosane krone 1.40.

LDU Dunaj, 24. nov. (ČTU) Devize: Berlin 731, Bukarešta 715, Curih 7725. Valute: nemške marke 229, bolg. levi 0, švicarski franki 7675, franc. franki 8012.50, ital. lire 1815, angleški funti 1715. V prostem prometu: Zagreb 372, Budimpešta

g **Od gospodarske komisije za stvarno demobilizacijo** smo dobili sledeče poročilo o njenem poslovanju: Do sedaj je pri Gospodarski komisiji likvidirala svoje delo le Lesna preskrbovalnica, ki je prodala lesa za skupni znesek 3.049.749-92 K. Od tega so dobili obrtniki za 1.920.712-12 K, torej 64% vsega prodanega lesa. Trboveljska premogokopna družba je prejela za 458.997-52 K, torej 15%, industrija pa za 632.539-37 K, torej 20%. — Ostalega blaga je bilo prodanega pri Gospodarski komisiji do 15. novembra 1920 v skupnem znesku za 24.593.615-28 K. Od tega se je izkupilo za konje, milo, na javnih dražbah in se prodalo obrtnim zadrugam in drugim združenim organizacijam za 14.817.309-57 K. Ker so to dobili vsi samoporaabniki, je jasno, da je prišlo vsem strankam v prid, posebno pa obrtnikom, ki so prejeli blago potom obrtnih zadrug in Urada za pospeševanje obrti, ki je prevzel od Gospodarske komisije večje množine blaga (spirit, železo, cement, oglje, kaolin itd.) v syroho razdelitve

med obrtnike. Od ostalih 9.696.305-68 K so pa dobili: industrija za 3.853.152-65 K ali 39.7%, obrtniki za 2.394.280-57 K ali 24.7%, premogokopi za 2.052.809-05 K ali 21.1%, trgovci za 527.939-05 K ali 5.5%, kmetovalci za 362.400 K ali 3.8%. — Iz teh podatkov je razvidno, da so dobili obrtniki relativno največ materiala. Če se pa upoštevajo, po kako nizkih cenah je oddajala Gospodarska komisija material, se more šele presoditi, koliko je storila Gospodarska komisija za povzdigo obrtnega stanu. Da pa ni bilo mogoče storiti več, ni zakrivila Gospodarska komisija, marveč razni drugi faktorji.

g **Angleški krediti za narodnostne države in za Bolgarijo.** Kot poročajo, bo otvorila Angleška Češkoslovaški, Jugoslaviji in morda tudi Bolgariji kredit za nakup angleškega blaga. Tozadevni zakonski načrt dovoljuje kredit do največ 26 milijonov funtov šterlingov, ki bi se imeli vrniti v treh letih.

g **Direktna zveza med Trstom in Kotorjem.** Parobrodno društvo »Ocean« v Trstu, ki je v rokah naših ljudi, stanujočih v Trstu, je upostavilo novo progo. Parnik bo odhajal iz Trsta vsakih 14 dni in se bo ustavil v Splitu, Makarskem, Metkoviću, Gružu, Hercegovnem in Kotorju. Proga bo velike važnosti za trgovce in se je zato nadejati, da bo društvo »Ocean« uživalo splošno podporo.

g **Ovlaščenje za trgovino z devizami in za davanje uverenj za carinarnice** pri likom izvoza in uvoza blaga je izdalo min. financ banki Makso Maulner v Zagrebu.

Stare in noveše slovenske knjige kupi Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. V prvi vrsti išče Janša-jevo podvuzhenje sa vse zhebellarje. Ta knjižica je izšla leta 1792; knjigarna kupi pa tudi druge slovenske knjige.

Jugoslovanski skladni koledar za leto 1921 je ravnokar izšel v zalogi Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani. Cena 30 kron. — Trgovci dobe popust.

Žepni koledarček za leto 1921 je tudi izšel istotam v prikupljivi in priročni mali žepni obliki in zelo okusni vezavi. Cena 12 kron, trgovci dobe znaten popust.

Meteorologično poročilo.

Ljubljana 308 m n. m. viš.

Čas opazovanja	Barometar v mm	Termometer v C	Relativna vlažnost v C	Nato, vetra v	Vis. oblakov v mm
23. 11. 21 h	745-9	-1-2	—	megla	—
24. 11. 7 h	745-4*	-1-5	—	megla sv	—
24. 11. 14 h	744-9	1-7	1-4	megla sv.	—

Išče se

blagajničarka

za specerijsko trgovino v Ljubljani. Po-
nudbe pod »specerijska trgovina 4749«
na upravnstvo »Slovenca«.

Poslovanje za naravno žago z večletno
praksjo, ako mogoče tudi
trgovsko izobrazben, zmožen lastnice, se
sprejme. Hrana in stanovanje v st. — Po-
nudbe se prosil s pogoj. A. Domicej,
St. Peter n. Kr.

Sprejem prodajalco, večjo mešano
struko, ako mogoče tudi
vrstne moči za železnino in manufakturo
ima o prednost. Hrana in stanovanje v
hiši. Ponudbe na upravo lista pod šifro
»Prodajalca 27-0«.

Visoko sobno pec glinasto s ploščami
po cen. prodam. —
Stefan Erman, St. Vid nad L., št. 4.

Prada se prav lep potovalni košuh za
gospode, 2 svileni obiki
(soiré toilette), 2 večerna plašca in drugo.
Polze se pri hišniku, M. klošičeva c. 6.

Vrl. ar. umetni in trgovski, neoznačen ali
vdovec brez otrok, vešč vsenu
go enu cvetja, posebno vrtnic, cikam in
krizantem, more dobiti stalno dobro me-to
v prvotni cvetli trgovini od 1. dec. dalje
za s-mostno no vodstvo vrtnarje. Stano-
vanje prosto. Pismene ponudbe s označbo
plače na traktu: Prinz, salon cviječa,
Zagreb, Duga ul. 8. 4747



Vsem znancem in prijateljem sporo-
čamo, da je dne 24. nov. ob 4. uri popol-
dne Bog vzel k Sebi našo ljubo mater

Franciško Anžič

večkrat prevideno in Sebi udano v 54. letu
starosti.

Pokopana bo v petek ob 9. uri do-
poldne na pokopališču v Dobrunjah.

Jernejeva družina v Dobrunjah
pri Ljubljani.

Za dvakratno objavo v tednu se računa 8 kron.)

Priporočajo se sledeče domače tvrdke:

(Za dvakratno objavo v tednu se računa 8 kron.)

ELEKTROTEHNIKA
«Svetla», Mestni trg 25.
Verbaj A., Linhartova ulica 4.
FOTOGRAFSKI ATELJE:
Grabec Franjo, Miklošičeva c. 6.
JAVNA SKLADIŠČA
«Balkan», L. Ljublj. javno skladiš.,
Dunajska c. 33. (Tel. 366.)
KLEPARJI
Koru T., Poljanska cesta 8.
Remžgar & Smerkol, Flor. ul. 13.
KNJIGARNE
Jugoslav. knjigarna, Pred škofijo.

KNJIGOVEZNICE
Knjigovoznica K. T. D., Kopitarjeva ulica št. 6.
KONFEKCIJSKE TRGOVINE
Olup Josip, Pod Trančo.
Sax Ivan, Stari trg 8.
LEKARNE
«Pri Mariji Pomagaj», Reslj. c. 1.
MANUFAKTURNE TRGOVINE
Schuster Anton, Stritarjeva ul. 7.

MODNI SALONI
Götz Marija, Zidovska ul. 8 in 7.
Hribar Rozi, Rimska cesta št. 6.
MODNE TRGOVINE
Kunovar Ivan, Stari trg 10.
Magdič Pavel, Aleksandrova cesta.
PARFUMERIJE IN KOSMETIKA
«Uranus», Mestni trg 11.
TRGOVINE S PAPIRJEM
«Uranus», Mestni trg 11.
RESTAVRACIJE
«Perles», Prešernova ulica.

SOBNO SLIKARSTVO
Žuran Martin, Mestni trg 12.
STAVBENA PODJETJA
Černe Andrej, Sv. Petra cesta 23.
Treo Viljem, arhitekt, mestni stavbenik, Gosposvetska cesta 10.
SPEDICIJSKA PODJETJA
«Balkan», Dunaj. c. 33. (Tel. 366.)
Uher F. & A., Selenburgova ulica 4. (Tel. 117.)
TRGOV. Z URAMI IN ZLATNINO
Černe Lud., Wolfova ulica 3.
Pakič Ivan, Stari trg št. 20.

TRGOV. Z DEZN. IN SOLNEN.
Mikuš L., Mestni trg 15.
TRGOVINE Z ŽELEZNINO IN CEMENTOM.
Erjavec & Turk pri «zlati lopati»
Valvazorjev trg št. 7.
Sušnik Alojzij, Zaloška cesta 21.
Zalta & Žilič, Gosposvetska cesta 10. (Mar. Ter. cesta.)
ZALOGA POHIŠTVA.
F. Fajdiga sin, Sv. Petra cesta 17.

Več vagonov la subih bukovih drv
franko Ljubljana (ali dom) se odda takoj.
Naročila se sprejemajo: Ahacjeva cesta št. 10, trgovina z drvmi, tramvajska postaja Sv. Petra cerkev.

Hiša. Proda se v Ljubljani 10 min. od središča mesta oddaljena, se davkoprosta velika enonadstropna hiša na oglu z velikim vrtom in dvoriščem. Za industrijsko podjetje prav pripravna. Posredovalci so izključno. Samo resnim reflektantom da natančne informacije uravna lista pod št. 4745. Stanovanje s pritlikimi obstoječih s 5 sobami je kupcu 1. marca 1921 na razpolago.

Jamski les,

okrogel, dolžina 2-20 m dalje debelina na sredini od 14 cm naprej se kupi. Ponudbe z navedbo dimenzij in cene franko vagon oddajna postaja naj se blagovolijo poslati na tvrdko

Šentjanski premožokop,
And. Jakl, Rmelj, Dolenjsko

brek
Dobro ohranjen za 6 oseb se ceno proda. Ponudbe na Tourist-Office, Dunajska cesta št. 18.

Na drobno! Na debelo!

Čaj
Jos. Fabiani

Ljubljana, Prešernova ulica 54,
nasproti glavne pošte
telefon interurb 548.

Velika zaloga specerijskega in kolonialnega blaga, likerjev, namiznih in dezertnih vin.

Jelove in smrekove hlode
kakor ludi deske in trame

Kupuje
JOSIP TELBAN,
lesna trgovina, Dolc - Borovnica.

Elektromotorji

porcelanasti izolatorji, u-vodnice, telefone in žarnice dobite s skladišča takoj po tovarniški ceni v tehnični poslovnici: Ing. Gjero Dornier, Zagreb, Ilica 62

Mesto hišnice išče zanesljiva oseba v boljši hiši. Bila je kot taka že nekaj let v boljši hiši v Ljubljani. Cenjene ponudbe na upravnishvo „Slovenca“ pod šifro „Vztrajna“. 4726

POZOR! LOVCI! POZOR!



STRYCHNIN

ima v zalogi oblastveno konces. predaja strupoo
drogerija Ant. Kanc
Ljubljana, Zidovska ul. 1.

M. Kuštrin,

Ljubljana — Maribor

Dunajska cesta 20 - Podr. Jurčičeva ul. 9

priporoča pnevmatiko, avto-kolesa ter vsake vrste gumijevih predmetov, izolirane žice za električno napeljavo, golo, bakreno žico, elektrotehnični material po najnižjih cenah.
Telefon št. 470.

Jugoslovansko inženirsko podjetje dr. z o. z. Maribor.

Inženirska pisarna in stavbeno podjetje.

Projektiranje in izvršitev visokih, betonskih in železobetonskih stavb, industrijskih in poljedelskih ter vodnih zgradb, naprav za vodno silo itd. — Presoja in nasvetovanja.

Naslov za brzojave: «Jip», Maribor.

Domača tvrdka. Solidne cene.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernova ulica št. 9.

Najnovejši kroji. Točna posrežba.

Velika izbira izgotovljene obleke vseh vrst za gospode, dame in otroke. — Zaloga vsakovrstnega blaga za moške obleke, površnike in suknje, dalje vata za krojače v kosih in na metre.



Tužnim srcem in v globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem, uradom in znanjem, da je naš nad vse ljubljani, predobri soprog in oče, oziroma brat, gospod

dr. Jurij Pučko,

notar, član upravnega sveta Občinske hranilnice v Krškem, posestnik 1. t. d.

v ponedeljek, 22. t. m. ob 1. uri popoldne po kratki, mukopolni bolezni v 61. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspa.

Pogreb predragega nepozabnega ranjkega se začne vrši v sredo 24. t. m. ob 4. uri popoldne na novo pokopališče v Krškem, od koder se kasneje prepelje truplo pokojnikovo v lastno grobišče v Ljubljano.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v vseh krških cerkvah. Predragega pokojnika priporočamo v molitev in blag spomin. V Krškem, 22. novembra 1920.

Marija Pučko roj. Businaro

soproga.

Ema Pučko

hči.

Katarina Pučko

sestra.

Terpentinovočistilo za čevlje z imenom

Sv. Petra cesta št. 6.

JURJEVO

razpošilja glavna tovarniška zaloga: M. TREBAR, Ljubljana.

Fran Ravnikar

mestni tesarski mojster

LJUBLJANA, Linhartova ulica št. 25.
Telefon št. 415. Poštno-čekovni račun 11.428.

prevzema po dan h, kakor tudi lastnih načrtih zgradbo mostov, jezov, hiš, vil ter razne gospodarske in industrijske stavbe, stolpne strehe, kupole in cerkvena ostreža, balkone, vrhne ulice, verande ter razna druga vrt a arhitektonična dela.

Stopnice, dekorativne stropove ter dekorativne stenske opuze, vrata, okna i. t. d.

Za razne industrijske stavbe opozorjam zlasti na moje patentirane nosilce za večje proste razpetine od 12—50 m. Parna žaga in strojne delavnice.

NARODNA BANKA kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Na podlagi odredb zakona o Narodni Banki kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev od 26. januarja 1920 (razglašenega v „Službenih Novinah“ br. 22 od 31. januarja 1920) odvarja se

subskripcija 40.000 komadov delnic
v nominalnem iznosu od din. 20.000.000 v kov. zlatu.

Podpisovanje traja od 1. do 31. decembra 1920. Subskripcija se vrši: V Beogradu pri banki sami, izven Beograda pri vseh bančnih podružnicah in poleg tega v mestih, kjer banka nima podružnice, pri denarnih zavodih, ki so v zvezi z banko ali njenimi podružnicami, dalje, kjer ni niti teh pri, davčnih uradih.

Na podlagi popisa in procene celokupnega bančnega premoženja zvišala se je vrednost starih delnic banke, ki se glasijo na 500 dinarjev, na 720 dinarjev. Radi izjednačenja je določena ista vrednost tudi novim delnicam, katera se bode istotako glasila na 500 dinarjev i to po sklepu Glavnega odbora Narodne banke odobrenega od ministrstva za trgovino in industrijo. Nadalje je določeno, da se pri vsaki delnici računa za emisijske stroške 10 dinarjev v zlatu.

Za vsako delnico, ki stane 730 dinarjev v zlatu, se ima plačati pri subskripciji kot prvi obrok 130 dinarjev v zlatu, a ostalih 600 dinarjev za akcijo se ima položiti v roku petih let in sicer kakor se bode zahtevalo.

Pripomba. V slučaju, da bi subskripcija prekoracila razpisano množino delnic, sme banka po omenjenem zakonu podpisano število delnic reducirati, a vplačani zneski se vrnejo takoj subskribentu. Dividenda teče od 1. januarja 1921.

BEOGRAD, 1. novembra 1920.

Uprava.

Čevlji

Peter Kerma & Co

prodajajo se po znatno znižanih cenah.

Zaloga Ljubljana-Breg

na debelo in drobno. Izdelki jamčeno iz samega najboljšega usnja